

בעזהשי"ת

דברי חיזוק

סוכות ושמיני עצרת

חג הסוכות [עמוד ה]

קדושת הסוכה [עמוד כח]

ד' מינים [עמוד לא]

אושפיזין עילאין [עמוד מ]

הושענא רבה [עמוד מט]

שמיני עצרת ושמחת תורה [עמוד נ]

תוכן ענינים מפורט בעמוד ג

צו זיך איינשרייבן צו באקומען וועכנטליך די גליון

רופט / טעקסט / אימייל צו מכון דברי חזוק אויף 845-886-0123

ווי אויך פאר סיי ווספארא באמעקונגען קענט איר לאזן א מעסידזש אויפן

סיסטעם אדער שיקן א אימייל צו

dc8458860123@gmail.com

דברי חיזוק פון אונזערע צדיקים

חג הסוכות ושמיני עצרת

תוכן הענינים מפורט

- ה **חמדת הימים** - די גרעסטע גליק וואס איז פארהאן - צו טון א מצוה פארן אויבערשטן!!
- ז **אמרי פנחס** - ווילאנג דו האלטס זיך גרויס, קענסטו נישט אויפשטיין פון דיינע נפילות!
- ח **רביה"ק מסאטמאר** - דורך די מצוה פון סוכה ווערט מען געראטעוועט פון גלות!
- י **אמרי פינחס** - אין 'זמן שמחתינו' איז פאסיג צו מתפלל זיין אויף עגדה מתוך שמחה
- י **פרי צדיק** - סוכות ווערט נתגלה אז דער גאנצער גלות איז בלויז לטובה!
- יג **אור המאיר** - האב איך א חלק אין דעם שמחת יום טוב?! !
- שער התפילה** - יעדן יום טוב ביסטו זוכה צו א געוואלדיגע ליכטיגקייט אין דיין נפש, אפילו דו שפירסט דאס נישט! !
- יד **שפת אמת** - סוכות געבט מען אוועק די גאנצע פארמעגן פארן אויבערשטן!! !
- טז **ארן עדות** - דורך די מצוה פון סוכה איז מען זוכה מקבל צו זיין דעם עול מלכות שמים! !
- יז **בני יששכר** - וואס באקומען מיר בשכר פון 'שמחת בחגך'?! !
- שפת אמת** - סוכות ווערט נתגלה אז דער אויבערשטער פאררופט זיין נאמען אויף אונז, און דורכדעם זענען מיר באשיצט פון אלעם שלעכטס!
- כ **תורת אמת** - אום סוכות זענען מיר זוכה צו באקומען טיילווייז דעם 'דעת' פונעם 'דוד המדבר' .
- שפת אמת** - סוכות באקומט מען א ליכטיגקייט פון הייליגע 'דעת'
- כג **שפת אמת** - א שמחה וואס קומט פון ריינקייט
- כד **מגן אברהם** - אום סוכות גרייט מען אן א שמחה אויף א גאנץ יאר!
- כה **תפארת שלמה** - זיך נישט דארפן שעמען אויף יענער וועלט!
- כו **רבי יעקב מאיר שעכטער שליט"א** - השי"ת בכבודו ובעצמו העלפט אונז!

דברי חיזוק פון אונזערע צדיקים

חג הסוכות ושמייני עצרת

- רביה"ק מסאטמאר - די סוכה פארמאגט טיילווייז די קדושה פונעם בית המקדש!! כח
- דברי יחזקאל - נישט רעדן קיין דברים בטלים אין די סוכה כט
- מבשר צדק - פארטרייב נישט די הייליגע אושפיזין פון די סוכה!!! ל
- רביה"ק מסאטמאר - גלייבן מיט 'אמונה' איז פיל חשובער ווי משיג זיין מיט 'חכמה' און שכל . לא
- בארות המים - דורך די ד' מינים, נעמען מיר אריין דעם אויבערשטן אין אונזער הארץ! לה
- שם משמאל - אוועקגעבן די אייגענע זכותים פארן כלל לה
- שם משמאל - לויבן דעם אויבערשטן מיט א חיות און א פרישקייט! לח
- בית אברהם - זיך אינגאנצן איבערגעבן פארן אויבערשטן! לט
- בארות המים - השי"ת קוקט אויף אונז דורך די לעכער פון די סכך! מ
- בית אברהם - ווילסט אז די ברכה זאל דיר באגלייטן שטענדיג? היט דיינע אויגן! מא
- הישר והטוב - די טיפע סיבה פארוואס עשו האט מצליח געווען אויסצונאָרן יצחק אבינו מג
- זרע קודש - יעקב אבינו קומט אין סוכה און בענטשט אונז בכרכת התורה! מה
- יטב פנים - אפילו זיין עניוונת האט משה רבינו באהאלטן! מז
- תורת אמת - אין יום טוב סוכות קענען מיר זוכה זיין צו 'קדושת יוסף'! מז
- עבודת עבודה - דריי פירושים אויף 'הושענא רבה'! מט
- שם משמאל - די פנימיות'דיגע עבודה פון שמייני עצרת: 'קבלת עול מלכות שמים'! נ
- יטב פנים - שמייני עצרת ווערן 'כאפרייט' אלע פארווארפענע נשמות! נג
- תפארת שלמה - שמייני עצרת ווערן מיר פאראייניגט מיט די געטליכקייט פונעם אויבערשטן אליין! נד
- רביה"ק מסאטמאר - אומאויבערליכע סייעתא דשמיא צו זיין ריין פון שלעכטע מחשבות! נו
- רביה"ק מסאטמאר - אז מען נעמט נישט די גאולה פאר די צייט איז מען זוכה צו די גאולה נח

דברי חיזוק פון אונזערע צדיקים

חג הסוכות ושמיני עצרת

חלק מקונטרס הזה הוא מעשי ידי אומן של
הרב רבי יוסף זצ"ל ב"ר אברהם שמואל יהודא שליט"א,
שהעתיק, ערך, וליבן חלק ניכר מקונטרס הזה, אשתקד חג הסוכות תשפ"ו.
נרפס לזכרו ולעילוי נשמתו
יה"ר שזכות הרבים יעמוד לו ולדורותיו לנצח ולנצחים
ת.נ.צ.ב.ה.

חג הסוכות

- א -

די גרעסטע גליק וואס איז פארהאן - צו טון א מצוה פארן אויבערשטן!!

דער הייליגער ספר חמדת ימים (פון הרה"ק רבי בנימין הלוי זי"ע, א תלמיד פונעם רמ"ע מפאנו זי"ע) שרייבט: ווען א מענטש טוט א מצוה, איז פון די וויכטיגסטע זאכן, אז ער זאל דאס מקיים זיין מיט א שמחה. דער זוהר הקדוש זאגט (וישב קפ.), אז די שכינה קען נישט רוען אין א פלאץ וואו ס'איז דא עצבות, נאר אין א פלאץ פון שמחה.

דעריבער זאל זיך דער מענטש מעורר זיין מיט א געוואלדיגע שמחה און אן אויסטערלישע פרייד, און ער זאל זיך מתבונן זיין אין די געוואלדיגע חסדים און אין די ענדלאזע גוטס פונעם אויבערשטן, ער זאל אריינטראכטן, אז דער אויבערשטער האט באשאפן אלע וועלטן בלויז פארן מענטש! און ער זאל צולייגן קאפ, אז כאטש וואס די גרויסקייט פונעם אויבערשטן איז ענדלאז, פארט קוקט ער זיך אום אויף מיר מיט

דברי חיזוק פון אונזערע צדיקים

חג הסוכות ושמיני עצרת

א ספעציעלע השגחה פרטיות, צו משפיע זיין פאר מיר אן א שיעור גוטס אויף דער וועלט און אויף יענער וועלט.

ער זאל זיך פארשטעלן, אז אויב וואלט ער געוואוסט אז ער קען טון א געוויסע זאך וואס דאס וועט אים ברענגען א נחת רוח פארן קעניג, וואלט ער נישט גערוהט און זיך נישט אפגעשטעלט ביז ער וועט ערפילן דעם רצון פונעם קעניג, כאטש וואס דער קעניג איז דער זעלבער בשר ודם ווי אים, און ער גייט צום סוף שטארבן, פארט וועט ער זיין גאר פרייליך, אז דער גרויסער קעניג האט הנאה פון זיינע ווערק. אויב אזוי איז זיכער, אז א מענטש דארף אריינלייגן אן א שיעור טירחות און כוחות צו טון דעם רצון פונעם גרויסן לעבעדיגן באשעפער, דער מלך מלכי המלכים, וואס ער לעבט אויף אייביג, און ער דארף לויבן און דאנקען דעם באשעפער, אז ער האט אים געגעבן די זכיה, צו קענען מקיים זיין די מצוה, און ער דארף דאס טון מיט אן אהבה און א ליבשאפט.

דער מענטש זאל זיך מתבונן זיין: "ווער בין איך? וואס בין איך דען ווערד אז ס'קומט זיך מיר די זכיה צו קענען ערפילן דעם רצון פון אונזער גרויסן טאטן אין הימל?!" ס'לוינט זיך מיר, זיך איבערצוגעבן מיט מיין גאנצער כח, גוף און געלט, און ארבעטן אומערמידליך, כדי איך זאל זוכה זיין צו טון עפעס א נחת רוח פאר אזא גרויסער באשעפער!"

"איך האב דאך אזויפיל דערצערנט דעם אויבערשטן מיט מיינע פילע עבירות, און מיט דעם אלעם געבט ער מיר לעבן און גוטס, פרנסה און געזונט, אויב אזוי וויפיל הכרת הטוב בין איך מחוייב פאר אים?!" דעריבער דארף איך מיך אינגאנצן

דברי חיזוק פון אונזערע צדיקים

חג הסוכות ושמיני עצרת

אוועקגעבן, און אויסגעבן וויפיל געלט עס פעלט אויס, צו קענען מקיים זיין יעדע מצוה וואס קומט מיר נאר אונזער, מיט מיין גאנצע הארץ און נשמה".

- ב -

ווילאנג דו האלטסט זיך גרויס, קענסטו נישט אויפשטיין פון דייןע נפילות!

הרה"ק רבי פנחס קאריצער זי"ע האט געזאגט: דאס ווארט סוכ"ה איז ראשי תיבות ס'ומך ו'עוזר ל'כל ה'נופלים, דאס מרמז אז די טעג פון יום טוב סוכות קומט אראפ א ספעציעלע השפעה פון הימל, וואס דאס איז מסוגל אז יעדער מענטש זאל זוכה זיין זיך אויפצוהייבן פון אלע זיינע נפילות און נידעריגע מצבים, סיי ברוחניות און סיי בגשמיות.

* וז"ל"ק (חמדת ימים, חג הסוכות, פרק ב, לב): ומעיקרי המצוה להיות נעשית בשמחה ובזוהר אמרו שכינתא לא שריא באתר עציב אלא באתר חידו ויתעורר בגילה ושמחה רבה כשיחשוב בטובות הבורא יתברך שמו ויאמר בלבו הכל ברא בשביל האדם והשגחתו פרמית עלי להטיב לי בעולם הזה ובעולם הבא עם היות שלגדולתו אין תכלית וסוף ויקח משל מבשר ודם אם היה יודע שיעשה דבר שהוא רצון המלך לא ישקוט ולא ינוח עד שישלים רצון המלך שהוא רימה ותולעה כמוהו ויהיה שמח שמחה רבה על אשר באו מעשיו לפני המלך על אחת כמה וכמה שיש לו לטרוח ולבקש איך לעשות רצון מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא שהוא חי וקיים וישבח לאדון הכל שזיכהו במצוה ההיא ויעשה אותה באהבה וחיבה ויאמר מי אני ומה חיי שפל ואפל לעשות רצון אבינו שבשמים והלואי אעבוד בכל כחי וגופי וממוני ביום ובלילה ואשיג מה רצוני וחפצו שימצא נחת רוח בעבודתי ומעשה ידי אחר כל ההכנסות שאני מכעיסו בפועל כפי ובעלילותי בעבור רצוני בכל הגע ובכל שעה והוא מאריך אפיה ונותן לי חיים ושלוש ואינו מקפח מזונותי וטובתי מפני זה ואיך אני לא אכיר בטובתו הגדולה ובגמולו השלם וכשיבא איוזה מצוה קטנה או גדולה לידי אשתעבד עצמי וממוני לעשיית המצוה ההיא בכל לב ובכל נפש.

דברי חיזוק פון אונזערע צדיקים

חג הסוכות ושמיני עצרת

דאס איז אבער נאר בתנאי אז דער מענטש איז בענוה ושפלות, ער קוקט זיך טאקע אן ווי א 'נופל' און ער שפירט ווי ער איז גארנישט, דעמאלטס איז ער זוכה אז השי"ת וועט אים אונטערלאנען און אויפהייבן, אזויווי חכמינו ז"ל זאגן (עירובין יג:) 'מי שמשפיל עצמו הקב"ה מגביהו', דער וואס האלט זיך קליין הייבט אים השי"ת אויף. און דאס איז א גרויסע כלל, אז דוקא דורך ענוה ושפלות איז מען זוכה ארויסצוגיין פון אלע נפילות.²

- ג -

דורך די מצוה פון סוכה ווערט מען געראטעוועט פון גלות!

דער מדרש זאגט (ילקוט, אמור, תרנג), אז דער טעם פון די מצוה פון סוכה איז, אז אויב איז חלילה אנגעשריבן געווארן יום כיפור, אז מיר זאלן דארפן גיין אין גלות, זאלן מיר אפקומען מיט דעם וואס מיר גייען ארויס אין סוכה. און אזוי זאגן מיר אויך אין דעם יהי רצון, ווען מען גייט אריין אין די סוכה.

מירן רביה"ק מסאטמאר זי"ע פרעגט, אז לכאורה אין פסוק שטייט דאך אן אנדערן טעם אויף די מצוה פון סוכה (ויקרא כג, מג), כדי מיר זאלן געדענקען, אז ווען מיר זענען ארויסגעגאנגען פון מצרים, האט אונז דער אויבערשטער אריינגעזעצט אין סוכות?

נאר מ'קען ערקלערן, אז באמת זענען ביידע טעמים איינס, ווייל ס'איז באקאנט, אז גלות מצרים איז דער שורש פון אלע גלויות, און דער גאולה פון מצרים איז דער שורש

² אמרי פנחס לסוכות (ד"ה הרחמן): 'סוכה' נוטריקון ס'ומך ו'עוזר כ'ל ה'נופלים. וזה דוקא למי שבעיניו נופל בבחינת אין, וחושב שהוא שופל, הקב"ה מגביהו ועוזרו, כמ"ש בגמרא (עירובין יג:) מי שמשפיל עצמו הקב"ה מגביהו, וזה כלל גדול.

דברי חיזוק פון אונזערדע צדיקים

חג הסוכות ושמיני עצרת

פון אלע גאולות, און וויבאלד מען איז ארויס פון מצרים געיאנטערהייט, ווייל מען האט מער נישט געקענט בלייבן דארט נאך א רגע, דעריבער האבן מיר דאן נאך נישט זוכה געווען צו א שלימות'דיגע און נצחיות'דיגע גאולה, קומט אויס, אז בשעת ווען אידן זענען ארויס פון מצרים האבן זיי נאך געדארפט זיין אין גלות.

לויט דעם קען מען זאגן, אז מיט דעם וואס דער אויבערשטער האט זיי אריינגעזעצט אין סוכות, ווען זיי זענען ארויס פון מצרים, דערמיט זענען זיי אביסל אפגעקומען דעם גלות וואס זיי זענען געווען מחוייב.

אויב אזוי קומט אויס, אז דער טעם וואס דער פסוק זאגט, אז סוכות איז א זכר צו די סוכות אין וואס מיר זענען געזיצן ווען מיר זענען ארויס פון מצרים, און דער טעם פונעם מדרש, אז דאס איז מבטל גלות - זענען ביידע איינס, ווייל אויך די דעמאלטסדיגע סוכות האבן געדינט צו באשיצן פון דעם גלות, און דאס זעלבע היינט צוטאגס האט די סוכה א כח צו באשיצן און פטר'ן פון גלות.²

² וז"ל ק (דברי יואל, סוכות, עמ' רכו): איתא במדרש ילקוט פ' אמור (רמז תרנ"ג) א"ר אליעזר בר מרום למה אנו עושים סוכה אחר יוהכ"פ, אתה מוצא בר"ה יושב הקב"ה בדין על באי העולם וביוהכ"פ הוא חותם את הדין, שמא יצא דינן של ישראל לגלות, ועל כן עושין סוכה וגולין מבתיהן לסוכה והקב"ה מעלה עליהן כאלו גלו וכו', וכן אומרים ביה"ר (בשעת כניסה לסוכה כליל א') ובזכות צאתי מביתי החוצה וכו' יחשב לי כאילו הרחקתי נדוד. ולכאורה צ"ב דהרי בפסוק מבואר טעם אחר על מצות סוכה שנא' למען ידעו דורותיכם כי בסוכות הושבתי את בני' בהוציא אותם מאמ"צ. ואפ"ל דתרווייהו טעמא חדא נינהו, דידוע דגלות מצרים הי' שורש לכל הגלויות וגאולת מצרים שורש לכל הגאולות, ולפי שלא נשלם עדיין זמן הגלות מפני שלא יכלו להתמהמה עוד לכן לא היתה גאולה נצחית אלא גאולה לשענה, וכשיצאו ממצרים עדיין היתה עליהם חובת גלות, ואפשר דבמה שהושיבם השי"ת בסוכות בצאתם ממצרים נתמרק מעליהם קצת מחובת הגלות, וא"כ טעם המבואר

דברי חיזוק פון אונזערע צדיקים

חג הסוכות ושמיני עצרת

- ד -

אין 'זמן שמחתינו' איז פאסיג צו מתפלל זיין אויף ענוה מתוך שמחה

הרה"ק רבי פנחס קאריצער זי"ע האט געוויזן פאר זיינע תלמידים, אז אין ספה"ק פרי עץ חיים ביי די 'יהי רצון' וואס מען זאגט סוכות בשעת מען נעמט ארויס די ספר תורה, איז מען מתפלל 'והצילנו מרוח גבוהה', אז מען זאל ניצול ווערן פון גאווה. האט ער מסביר געווען די טעם דערצו, ווייל וויבאלד סוכות איז דאך דער 'זמן שמחתינו', איז דעמאלט זייער פאסיג צו מתפלל זיין אויף ענוה והכנעה, כדי די הכנעה זאל זיין מתוך שמחה וחדוה, אין נישט ח"ו מיט עצבות¹.

- ה -

סוכות ווערט נתגלה אז דער גאנצער גלות איז בלויז לטובה!

מיר זאגן ביי די 'יהי רצון' ווען מען גייט אריין אין די סוכה, אז אין זכות פון דעם וואס מיר גייען ארויס פון אונזער הויז צו זיצן אין סוכה, זאל ווערן פאררעכנט כאילו מיר זענען געגאנגען אין גלות. דער מקור דערפון איז אין פסיקתא (ילקוט, רמז תרגו),

בפסוק דהוא זכר לסוכות שישבו בשעת יצי"מ והטעם שאמרו בילקוט שבא להמתיק חובת הגלות תרומיהו כחדא ניהו, דגם אז בצאתם ממצרים היו הסוכות הגנה מן הגלות וכאז כן עתה יש בה כדי לבטל גזירת הגלות.

¹ אמרי פנחס לסוכות (ד"ה הראה): הראה לנו הרב בפרי עץ חיים שלו, ביהי רצון של סוכות בשעת הוצאת ספר תורה, והצילנו מרוח גבוהה. והטעם כיון שהוא זמן שמחתינו צריך להתפלל אז על הכנעה, שיהיה הכנעה בשמחה.

דברי חיזוק פון אונזערע צדיקים

חג הסוכות ושמיני עצרת

אז צוליב דעם דארף מען זיצן אין סוכה נאך יום כיפור, ווייל אויב איז געווארן אנגעשריבן יום כיפור, אז מיר זאלן דארפן גיין אין גלות, וועט די סוכה ווערן פאררעכנט פונקט ווי גלות בבל.

רבי צדוק הכהן פון לובלין זי"ע איז מסביר דער טיפקייט דערפון, ווייל אין גלות בבל האט אנגעהויבן שיינען א געוואלדיגע ליכטיגקייט פון תורה שבעל פה, דארט זענען געווען די אנשי כנסת הגדולה וואס זיי האבן מתקן געווען אלע גזירות, גדרים, וסייגים וואס מיר האבן היינט צוטאגס, כדי צו אפהיטן אויף די קדושה פון כלל ישראל, און זיי האבן זיך מוסר נפש געווען צו פארמערן תלמידים ביי כלל ישראל. אין גלות בבל איז אויך געווען דער נס פון פורים, וואס דאן האבן די אידן מקבל געווען אויף זיך די תורה שבעל פה מיט אן אהבה, ווייל ביים בארג סיני האט דער אויבערשטער געמוזט צוואונגען די אידן אז זיי זאלן מקבל זיין תורה שבעל פה (תנחומא, נח), ווייל זיי האבן דאס נישט געוואלט מקבל זיין פון זייער אייגענעם ווילן, וויבאלד ס'פעלט זיך אויס דערצו, אסאך פלאג, מומשעניש, און מען דארף אויפגעבן אויף אלע תאוות פון עולם הזה, אבער דוקא אין גלות בבל האבן זיי יא מקבל געווען די תורה שבעל פה מיט ליבשאפט און מיט שמחה.

קומט אויס, אז דוקא די גלות בבל האט צוגעברענגט, אז אידן האבן זוכה געווען צו אן אויסמערלישע ליכטיגקייט פון די תורה. דאס זעלבע איז די מצוה פון סוכה, אז תיכף נאך יום כיפור, ווען אונזערע עבירות זענען געווארן אפגעווישט, און מיר זענען געווארן פון פריש באשאפן, איז מען אונז יעצט מרמז מיט די מצוה פון סוכה, אז די גאנצע גלות קומט בלויז צו פארמערן אונזער קדושה, און פון אלע שוועריגקייטן פון די גלות וועט ארויסקומען בלויז גומס.

דברי חיזוק פון אונזערע צדיקים

חג הסוכות ושמיני עצרת

דאס איז מרומז אין די הייליגע מצוה פון סוכה וואס איז אזוי ווי גלות, און די סוכה באשיצט אויף אונז, אז אונזערע פיינט זאלן נישט קענען האבן קיין שליטה אויף אונז.

ה' וז"ל"ק (פרי צדיק, סוכות, ד"ה בנוסח): אכן מקור הנוסח הוא מפסיקתא דאיתא בפסיקתא מצות סוכה אחר יוה"כ אחר שנמחלו העונות אולי נתחייבו גלות תהי' מצות סוכה כגלות בבל דכתיב ובאת עד בבל שם תנצלו ומשם יגאלך ה' מכף כל אויבך... ושם בבבל התחיל התפשטות הד"ת שבע"פ ואמרו רז"ל (שהש"ר פ"ד ד') הרבה צדיקים העמדתי בחורבנה יותר מישובה והרבה גזירות גזרתי עלי וקיימתיים יותר ממה שגזרת עלי. והכל הי' מאנשכנה"ג שהיו בבבל. כי כל הגזירות והסיגים שלא נאמר מי עשאם כולם הם מאנשכנה"ג שתיקנו לישראל לצורך קדושת ישראל ביתר שאת ויתר עזו. ומצינו במשנה שמעון הצדיק הי' משויורי אנשכנה"ג ואמר והעמידו תלמידים הרבה ועשו סיג לתורה שמסרו נפשם להעמיד תלמידים הרבה להרביץ תורה בישראל ומצינו בימי אחשורוש שהיו בגלות וקבלו עליהם התושבע"פ מרצונם מצד אהבת הקב"ה כי כפיית ההר בסיני הי' על תושבע"פ (כדא" תנח" נח) שלא רצו לקבל מרצונם כי צריכה יגיעה ולמאס תענוג עוה"ז. ואמנם בגלות קבלו עליהם התושבע"פ באהבה ובשמחה. ומצינו אח"כ שכל התושבע"פ נתגלה להם בגלות בבל ורב יהודא אסר לגמרי לצאת מבבל לארץ ישראל. (כתובות קי:) והגלות בעצמו גרם לישראל להתפשטות התורה הקדושה כדכתיב כי ברב חכמה רוב כעס שהרב הכעס גורם להתגלות רב החכמה כי ברוב חכמה נתקן רוב הכעס וזה שמביא הפסוק משם יגאלך ה' מכף כל אויבך היינו היצה"ר (כמ"ש סוכה נ"ב:) שהוא עיקר האויב לישראל וע"י הד"ת נתקן גם הלב כסיל ונעשים לב אחד להקב"ה. וכמו כן מצות סוכה תיכף אחר יוה"כ שנמחלו העונות לישראל נעשים ברי' חדשה להתקרב להקב"ה מרמז לנו שהגלות הוא להרבות קדושתנו ותיכף אנחנו נכנסים למצוה ולקדושה וסוכה ג"כ מגנת עלינו כי היא הפריסת סכת שלום ואנחנו יושבים בסתר עליון ומצלת אותנו שלא יוכלו האורכים לגשת אלינו.

דברי חיזוק פון אונזערע צדיקים

חג הסוכות ושמיני עצרת

- 9 -

האב איך א חלק אין דעם שמחת יום טוב?!

הרה"ק רבי וועלוועלע פון זימאמיר זי"ע זאגט: דער עיקר שמחה פון דעם יום טוב סוכות איז, ווייל יעצט אין די טעג פון סוכות איז די שכינה כביכול געווארן אויפגעבויעט און פארראכטן בשלימות, און דעריבער איז דער אויבערשטער יעצט משמח די שכינה, און פון דארט קומט ארויס די גאנצע שמחת יום טוב.

דעריבער איז יעצט אין דעם 'זמן שמחתינו' דער צייט, אז יעדער איד זאל זיך מתבונן זיין, אין די קעמערלעך פון זיין שכל און אין די טיפעניש פון זיין הארץ, צי ער האט טאקע זוכה געווען צו האבן א חלק אויפצובויען די שכינה, דורך זיינע גוטע מעשים און דורך זיין קבלת עול מלכות שמים במשך די טעג פון ראש השנה ביז שמיני עצרת.

ווייל דער וועג וויאזוי די שכינה ווערט אויפגעבויעט איז נאר דורך די מעשים טובים פון אידן, און ווי מער אידן דערנענטערן זיך צום אויבערשטן, אלס מער ווערט די שכינה אויפגעבויעט, דעריבער דארף זיך יעדער איד מתבונן זיין צי ער האט טאקע זוכה געווען צו גורם זיין א שמחה פאר די שכינה.

¹ וז"ל (אור המאיר, סוכות): ומעתה תחזה גודל הזהירות והנקיות שצריך להיות על כל אחד מישראל עתה בזמן השמחה ולהתבונן במעו שכלו ועומק לבו אם יש לו איזה חלק מצד כשרון פעולותיו וקבלת עול מלכותו מראש עד סוף מר"ה עד עצרת מה גרם למעלה אם יש לו חלק בבנין קומת השכינה אשר זהו עיקר השמחה להיות ה' איש מלחמה שמח את אשתו יראת ה' עתה בגמר תיקונה ובניינה ומי הוא הבונה הלא הכל מצד נשמות ישראל לערך אחיזתם בקומתה כנוכח והיא העולה עמהם להתפאר במעשיהם לומר חזי במה ברא אתינא לקמך ומראה לפניו קיבוץ כללות נשמות ישראל כי הוא דמות דכל דמיונות מתחזין בה

דברי חיזוק פון אונזערדע צדיקים

חג הסוכות ושמיני עצרת

- ז -

יעדן יום טוב ביסטו זוכה צו א געוואלדיגע ליכטיגקייט

אין דיין נפש, אפילו דו שפירסט דאס נישט!

דער הייליגער באר מים חיים זי"ע שרייבט: דער גאנצער ענין פארוואס השי"ת האט אונז געהייסן 'עולה רגל' זיין, 'לראות וליראות את פני השם' אין בית המקדש דריי מאל א יאר, אזוי ווי עס שטייט אין פסוק (דברים מז) 'שלש פעמים בשנה יראה כל זכורך את פני ה' אלקיך'. ווייל דאס 'ראיית פני השם' פון צייט צו צייט, העלפט אסאך פאר די נשמה פון א איד צו באקומען א ליכטיגקייט, אז עס זאל שמענדיג ברענגען ביי אים אין הארצן א חשק פון ליבשאפט צו השי"ת.

ווייל דער עיקר פון אלע ימים טובים איז, אז דעמאלטס שיינט די ליכטיגקייט פון השי"ת אויף אלע אונטערשטע וועלטן, און דורך די דאזיגע ליכטיגקייט שמארקט זיך די חשק און די אור פון השי"ת אין די הארץ פון יעדן איד באזונדער, אזוי ווי עס איז באקאנט דער כלל (סנהדרין צד). 'אף על גב דאיהו לא חזי מולייהו חזי', און כאטש די גוף שפירט עס טאקע נישט, אבער די נשמה פון יעדן איד דערקוויקט זיך און פריידט זיך מיט די ליכטיגקייט פון השי"ת וואס זי באקומט דורך דעם 'ראיית פני השם', און זי גלוסט און בענקט זיך צו באהעפטן צו השי"ת מיט אלע כוחות, אזוי ווי א קליין קינד, ווען ער זעט זיין טאטע פון דערווייטנס, לויפט ער צו אים מיט אלע כוחות און מיט זיין גאנצע הארץ, און ער זעצט זיך אויף זיין שוים.

ובהתאספם יחד גורמים כללות בחי' היחוד ונמצא ראוי שכל א' מישראל יתבונן בפנימיות מחשבתו איה איפוא בחי' היחוד שגרע בעצמו לערך בחינתו.

דברי חיזוק פון אונזערע צדיקים

חג הסוכות ושמיני עצרת

דעריבער האט די תורה געהייסן ביי די מצוה פון 'הקהל' אז אפילו די קליינע קינדער זאלן קומען, כאטש זיי פארשטייען גארנישט וואס מען ליינט אין די תורה, ווייל דאס אליינס וואס זיי זוכה צו 'ראיית פני השם', דהיינו צו קומען אין בית המקדש אין די צייט פון יום טוב, וואס דעמאלטס שיינט די ליכטיגקייט פון השי"ת אין אלע וועלטן, דאס איז זייער גוט פאר די נשמה און די נפש פונעם מענטש, אז ער זאל דורכדעם זוכה זיין צו מקבל זיין די ליכטיגקייט פון השי"ת. ממילא אפילו א קליין קינד דארף אויך קומען, כדי זיין נשמה זאל באקומען די געוואלדיגע אור, און דאס וועט אים העלפן אויף זיין גאנצע לעבן ווייטער, אז עס זאל ברענען אין אים די חשק און התלהבות צו עבודת ה', מיט אהבה און שמחה און מיט אלע כוחות'.

י' שער התפלה (שער נפיל): כי זה כל ענין מצות הראיה שצונו אלהינו ב"ה לעלות ולראות לפניו בשלש פעמי רגליו בכתוב בתורתו שלש פעמים בשנה יראה כל זכורך את פני ה' אלהיך וגו', כי ראיית פני אלהים יועיל מאד לנשמת ישראל לקבל הארה נפלאה להיות נקבע בלב חשק אהבת ה' ועבודתו מזמן לזמן. כי עיקר המועדים האלה הוא שאז בזמן ההוא מאיר שמו ית' הארת אורו ומבהיק ומפיק זיו נוגה לכל העולמות שלמטה, ומהארה הזו מתעלה חשק אורו ית' בלב כאו"א מישראל, כי אע"ג דאיהו לא חזי מזליה חזי והוא נשמתו אשר בקרבו מתענג ומשמחת בראות פני אלהים וחומדת ומתאות וחושקת וחפיצה להדבק בו ית' בכל עז ותעצומות, כדמיון הבן הקטן שכשרואה את אביו הוא רץ אליו בכל כוחו ולבו ויושב בחיקו, ואביו מנמלהו ומנשאהו על ידיו כמאמר הכתוב (הושע י"א) ואנכי תרגלתי לאפרים קחם על זרועותיו. ולזה צוהה התורה הק' במצות הקהל שיבואו האנשים והנשים והטף לראות פני ה' אלהיהם, ועוררו חז"ל (חגיגה ג') אם אנשים באים ללמוד ונשים באות לשמוע טף למה באים בו, ואולם הכל סובב על דברינו, כי ההתראותבעזרה מול פני אור שמו ית' שהיה מאיר בחגים ומועדי הזמן היה מועיל מאוד לנשמת ולנפש האדם להאיר אליה מאור פני ה', וע"כ גם בנער הקטן היו צריכים לחנכו לפי דרכו להאיר על נפשו מהארת הזמן שהיה מאיר בעזרה, ואז גם כי יזקין לא יסור ממנו לחפץ ולחשוק בהתקרבות שמו ית' עד מיצוי דם נפשו באהבה ושמחה.

דברי חיזוק פון אונזערע צדיקים

חג הסוכות ושמני עצרת

- ח -

סוכות געבט מען אוועק די גאנצע פארמעגן פארן אויבערשטן!

דער הייליגער שפת אמת זי"ע זאגט: די דריי ימים טובים זענען קעגן די דריי זאכן וואס ווערן אויסגערעכנט אין פסוק (דברים ו, ה): "בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאודך" - דאס הארץ, די נפש, און דאס געלט.

פסח איז מען זוכה צו א ריין הארץ, ווייל דאן איז מען געווארן ריין פונעם יצר הרע, און שבועות איז מען זוכה צו שפירן א ליכטיגקייט אין נפש דורך קבלת התורה, און סוכות איז מען זוכה צו אוועקגעבן פארן אויבערשטן דאס געלט, ווייל דאן גייט מען ארויס פון די אייגענע דירה, און מען פארלאזט זיך נישט אויף זיין פארמעגן און זיין הויז, נאר מען ווארפט זיך גענצליך ארויף אויפן אויבערשטן.

ענליך צו דעם האב איך געהערט פון מיין הייליגן זיידן (דער חידושי הרי"ם זי"ע), אז די דריי ימים טובים זענען מבטל די דריי שלעכטע נאטורן: קנאה, תאוה, און כבוד. און דאס איז ענליך צו וואס ס'איז אויבן ערקלערט געווארן, ווייל קנאה איז שולט אינעם גוף און אינעם הארץ, תאוה שפירט מען אין נפש, און כבוד איז אינדרויסן פונעם גוף פונקט ווי עשירות און געלט".

ח זל"ק (שפת אמת, סוכות, תרל"ד): ג' רגלים בכל לבבך נפשך מאודך (דברים ו, ה) בפסח נגאלו מיצר הרע ושבועות הרגשה בנפש נפשי יצאה בדברו (שה"ש ה), ובסוכות מאודך צא מדירת קבע כמו שאמרו ז"ל (סוכה ב א), שלא לסמוך על ממונו ובנינו רק לבטוח בהשי"ת, וכן חיבת עניי הכבוד הוא חיבה יתירה כענין העשירות שחוצ' לגוף. וכעין זה שמעתי ממו"ז ז"ל אשר ג'

דברי חיזוק פון אונזערדע צדיקים

חג הסוכות ושמיני עצרת

- ז -

דורך די מצוה פון סוכה איז מען זוכה מקבל צו זיין דעם עול מלכות שמים:

הרה"ק רבי שרגא יאיר פון ביאלברויג זי"ע (א זון פון הרה"ק רבי נתן דוד משידלאווצא זי"ע) שרייבט: דורך די מצוה פון סוכה קען א מענטש זוכה זיין צו מקבל זיין אויף זיך דעם עול מלכות שמים.

דאס איז מרומז אינעם פסוק (דברים כו, ט): "הסכת ושמע ישראל" – דאס ווארט "הסכת" איז א לשון פון סוכה, און די כוונה איז, אז דורך די מצוה פון סוכה קען יעדער איד זוכה זיין צו דער מדריגה פון 'שמע ישראל', וואס דאס איז מרמז אויף דעם ענין פון 'קבלת עול מלכות שמים'.

רגלים נגד קנאה ותאוה וכבוד (אבות פ"ד מב"א) והוא גם כן כנ"ל קנאה בגוף כמו שכתוב (משלי יד, ל) רקב עצמות קנאה, ותאוה לנפש, וכבוד חוץ לגוף כנ"ל. ובעי"ז הוא שם (סוכות, תרל"ח): בשם אא"ז מו"ר ז"ל כי הג' רגלים הם לבטל ג' מדות רעות קנאה תאוה כבוד (אבות פ"ד מב"א). ונראה שהם מיוחדים לג' אלה בכל לבבך נפשך מאודך (דברים ו ה) כי התאוה בלב והקנאה בנפש והכבוד בנכסים ועל אלה הג' אל יתהלל חכם כו' וגבור כו' ועשיר כו' כי אם בזאת (ירמיה ט כב כג) פירוש בזאת שיודע שהכל מהבורא יתברך שמו ובזאת שאינו מהלל עצמו כו' בזה יתהלל המתהלל כו'.

ז"ל"ק (ארץ עדת ד"ה בסוכות): על ידי מצות סוכה יכולין לבוא לקבלת עול מלכות שמים כנ"ל וזה פי' הכתוב (דברים כו ט) הסכת ושמע ישראל הסכ"ת הוא מלשון סוכה והרצון שע"י מצות סוכה יכולין לבוא לבחינת שמע ישראל שהוא קבלת עול מלכות שמים.

דברי חיזוק פון אונזערדע צדיקים

חג הסוכות ושמיני עצרת

- 9 -

וואס באקומען מיר בשכר פון 'זשמחת בחגך'?

עס שטייט אין פסוק (דברים מז טו) 'שבעת ימים תחוג לה' אלקיך וגו' והיית אך שמח' [-זיבן טעג זאלסטו פראווען דעם יום טוב סוכות, און דו זאלסט זיין בלויז פרייליך], דער הייליגער בני יששכר זי"ע איז מדייק אז איין פסוק פריער (פסוק יד) שטייט דאך שוין 'זשמחת בחגך', אז מען זאל זיין פרייליך אום סוכות, אויב אזוי וואס לייגט ער דא צו מיטן 'והיית אך שמח', אויך דארף מען פארשטיין דאס ווארט 'אך' וואס איז א לשון מיעוט, וואס קומט ער דא ממעט צו זיין.

נאר באמת איז דא א חילוק פון דעם לשון 'ששון' און דעם לשון 'שמחה', ווייל 'ששון' איז טייטש אז מיר זענען פרייליך ווייל מיר זענען זיכער אז השי"ת וועט אונז העלפן מיט די ישועה וואס מיר ווארטן און האפן נאך דערויף, און 'שמחה' איז טייטש אז מיר זענען פרייליך מיט די ישועה וואס איז שוין געקומען. און יעצט ווען עס קומט די יום טוב סוכות, כאטש מיר זענען טאקע ב'שמחה' אויף דעם וואס מיר האבן זוכה געווען אז השי"ת האט אונז מוחל געווען אום יום כיפור אויף אלע אונזערע עבירות, און ווי אויך מיט די השפעה פון די פירות און תבואה וואס השי"ת האט אונז געשאנקן. דאך דארף מיר אויך זיך פירן מיט די בחינה פון 'ששון', צו ווארטן און האפן אויף די גאולה שלימה בקרוב, ווען משיח וועט קומען און מיר וועלן זוכה זיין ארויפצוגיין קיין ירושלים אינעם הייליגן בית המקדש.

דעריבער געפינען מיר טאקע אז ביי 'שמחת בית השואבה' שטייט דאס לשון (ישעיה יב ג) 'ושאבתם מים בששון', ווייל מיר דארפן נאך האבן די בחינה פון 'ששון', ווייל ליידער האבן מיר נאכנישט זוכה געווען צו די גאולה שלימה. און נאר נאכדעם וואס

דברי חיזוק פון אונזערדע צדיקים

חג הסוכות ושמיני עצרת

עס וועט זיין די תיקון השלם, און עס וועט מקוויים ווערט די פסוק (שם לה י) 'ושמחת עולם על ראשם', דעמאלטס וועט זיין א 'שמחה שלימה', און מען וועט נאר האבן די בחינה פון 'שמחה' און מען וועט מער נישט דארפן קיין 'ששון'.

מיט דעם קען מען גוט פארשטיין די אויבנדרמאנטע פסוקים, ווייל קודם זאגט אונז די תורה 'ושמחת בחגך', דאס הייסט בפשטות אז מיר זאלן זיין בשמחה מיט די גוטס וואס מיר האבן שוין באקומען פון השי"ת. אבער דאך פעלט נאך אויס אויך די בחינה פון 'ששון', ווייל ליידער האבן מיר נאכנישט זוכה געווען צו די גאולה שלימה. אויף דעם זאגט די תורה אז בזכות וואס 'שבעת ימים תחוג', מיר וועלן היטן דעם הייליגן יום טוב סוכות ווי עס דארף צו זיין, וועלן מיר זוכה זיין 'והיית אך שמח', אז מיר וועלן זוכה זיין צו די גאולה שלימה, וואס דעמאלטס וועט זיין 'נאר שמחה' ('אך שמח'), און עס וועט מער נישט אויספעלן קיין 'ששון', במהרה בימינו אמן.

' בני יששכר, מאמר צלא דמהימנותא (אות כ"ג): שבעת ימים תחוג לפני וכו' כי יברכך י"י אלקיך בכל תבואתך ובכל מעשה ידיך והיית אך שמח (דברים מז טו). הנה כבר אמר ושמחת בחגך ושוב למה אמר והיית אך שמח (וכבר דרשו בו רבותינו (פסחים עא). ולפי הפשט לא נדרע), וגם אכין ורקין מעוטין ומה בא למעט, והנראה על פי מ"ש לעיל (אות כ"ב) בענין ששון ושמחה, שהששון היא הקיווי אשר אנחנו מקוים אשר השי"י יהיה בעזרינו ובישועתנו, והשמחה היא על הישועה שכבר באה, והנה כעת בזמן שמחתנו הגם שהשמחה היא על הטובה שכבר באה שהשי"י מחל לנו ביום הכפורים על כל עונותינו ופרס סוכת שלום עלינו, וכן ג"כ שהוא זמן האסיף כפשוטו וכמדרשו כנ"ל, עכ"ז מחוייבין אנחנו גם כן להתנהג בששון אל הישועה המקווה לנו במהרה עת אשר נבוא לציון ברנה ושמחת עולם על ראשינו, על כן בשמחת השואבה שמשם שואבין רוח הקדש (ירושלמי סוכה פ"ה ה"א) נאמר ושאתם מים בששון (ישעיה יב ג), כי מחוייבין גם כן בששון כי עדיין לא נגמר שמחת עולם עד אשר יבוא יום המקווה לי"י ותהיה שמחה שלימה היינו שמחה לא ששון, וז"ש ואמר ביום ההוא וכו' זה י"י קוינו (ונגמר לנו המקווה), על כן נגילה ונשמחה בישועתו (שם כה ט), וזה שיש לפרש בתורתנו ושמחת בחגך וכו' כמו"ש לעיל, שבעת

דברי חיזוק פון אונזערע צדיקים

חג הסוכות ושמיני עצרת

- יא -

סוכות ווערט נתגלה אז דער אויבערשטער פארדופט זיין נאמען
אויף אונז, און דורכדעם זענען מיר באשיצט פון אלעם שלעכטס

לְמַעַן יִדְעוּ דִּרְתֵּיכֶם כִּי בַסִּפּוֹת הַשְּׁבֹתִי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
בְּהוֹצִיאִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם (ויקרא כג, מג)

[איר זאלט זיצן אין סוכה] כדי אייערע דורות זאלן וויסן, אז איך האב אריינגעזעצט
כלל ישראל אין סוכות, ווען איך האב זיי ארויסגעצויגן פון לאנד מצרים

דער הייליגער שפת אמת זי"ע זאגט: די טיפע כוונה פון דעם פסוק איז, אז ווען די
אידן זענען ארויס פון מצרים האבן זיי זוכה געווען, אז דער אויבערשטער האט
ארויפגעלייגט זיין נאמען אויף זיי, אז ער ווערט אנגערופן 'דער באשעפער פון כלל
ישראל', און אט דאס - אז דער אויבערשטער פאררופט זיך אויף אונז - דאס איז אויך
די פנימיות פון 'מצות סוכה', ווייל דורכדעם ווערן מיר באשיצט פון אלעם בייזן, פונקט
ווי א סוכה וואס באשיצט פון רעגן און פון די זון. און אט דאס דינט ווי א קלייד פאר
יעדן איד. דעריבער זאגט דער פסוק אז דער טעם פון סוכה איז א זכר צו 'יציאת
מצרים', ווייל דורך סוכה זענען מיר מקבל דעם ליכטיגקייט צו וואס מיר האבן זוכה
געווען ביי יציאת מצרים - אז דער אויבערשטער פאררופט זיין נאמען אויף אונז.

ימים תחוג וכו' כי יברכך י"י אלקיך בכל תבואתך ובכל וכו' הנה שמחה היא אבל צריכין
אנחנו כעת ג"כ לששון בבטחונינו על יום המקווה כי עדיין לא השגנו שלימותינו, והנה
הבטיחנו ויצרינו כאשר שבעת ימים תחוג וכו', אזי והיית אך שמחה, תזכה לזמן המקווה אשר
לא תצטרך אז לששון רק לשמחה, כי יושלם מאוויך ותאמר זה י"י קוינו לו נגילה ונשמחה
בישועתו.

דברי חיזוק פון אונזערע צדיקים

חג הסוכות ושמיני עצרת

אום ראש השנה האבן מיר מקבל געווען א פרישער חיות פונעם לעבעדיגן באשעפער, און יעדעס מאל ווען א מענטש באקומט פון אויבן א נייע השפעה פון ליכטיגקייט, דארף ער האבן א 'קלייד' דאס צו קענען מקבל זיין, און ער זאל זיך קענען אנקליידן דערמיט, און אט דער 'מלבוש' באקומען מיר אום סוכות".

- יב -

אום סוכות זענען מיר זוכה צו באקומען טיילווייז דעם 'דעת' פונעם 'דוד המדבר'

בְּסֻכּוֹת תֵּשְׁבוּ שִׁבְעַת יָמִים... לְמַעַן יֵדְעוּ דִּרְתֵיכֶם כִּי בְּסֻכּוֹת הוֹשַׁבְתִּי

אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּהוֹצִיאִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם (ויקרא כג, מב-מג)

איר זאלט זיצן אין סוכות זיבן טעג... כדי אייערע דורות זאלן וויסן, אז איך האב

אריינגעזעצט די אידן אין סוכות, ווען איך האב זיי ארויסגעצויגן פון מצרים

הרה"ק רבי לייבעלע אייגער זי"ע שטעלט זיך, אז לכאורה דארף מען פארשטיין, פארוואס דער פסוק הייבט אן מיט א לשון 'נוכח' [ווי ער רעדט צו די אידן]: "בסוכות תשבו", און ער איז ממשיך "למען ידעו דורותיכם" מיט א לשון 'נסתר' [ווי ער רעדט איבער די אידן]?

א" וזל"ק (שפת אמת, סוכות, תרל"ח): לְמַעַן יֵדְעוּ כו' כי בסוכות הושבתי כו' בהוציא אותם מארץ מצרים (ויקרא כג מג). דכתיב (במדבר טו מא) אני ה' אלקיכם אשר הוצאתי כו' להיות לכם לאלקים כו', וזה עצמו שחל שמו יתברך על בני ישראל להיות נקרא אלקי ישראל הוא ההגנה והסוכה. והרמז לדבר כי אוהל הוא שם אלוה והוא המלבוש שיש לכל איש ישראל. ובראש השנה שמתחדש החיות מחי החיים וכל נקודה עליונה צריכה מלבוש להתלבש בו וזהו הלבוש ניתן בחג הסוכות ועל זה נאמר פורס סוכת שלום וכו' כי השלימות צריך להיות בעזר אלוך כי השלום שלו. ה' עוז לעמו יתן (תהלים כט יא) הוא נקודה הפנימיות אחר כך יברך את עמו בשלום, הוא ה'מלבוש' והגנה הנ"ל.

- כא -

דברי חיזוק פון אונזערע צדיקים

חג הסוכות ושמיני עצרת

נאר דער אמת איז, אז דער הייליגער דור המדבר, האבן זוכה געווען צו פארשטיין און באגרייפן, אז דער אויבערשטער פירט זיי מיט א וואונדערליכע השגחה, און זיי האבן געשפירט בחוש וווי דער אויבערשטער געבט אכטונג אויף זיי, און דורכדעם האבן זיי געשפירט א דביקות צום אויבערשטן, דעריבער האט נישט אויסגעפעלט קיין שום זאך וואס זאל זיי דערמאנען פונעם אויבערשטן, און אריינברענגען אין זיי דעם 'דעת' צו וויסן פון באשעפער און גלייבן אין אים.

אבער די פראבלעם איז געווען נאכדעם וואס דער 'דור דעה' וועט אוועקגיין, וויאזוי וועלן די קומענדיגע דורות קענען האבן א השגה און א געפיל אינעם אויבערשטן? נאר ס'איז נאך איבערגעבליבן עפעס א צייכן און א רושם פון דעם הייליגן 'דעת' פונעם דור המדבר, און דורכדעם קענען מיר אויך זוכה זיין משיג צו זיין דעם 'דעת', אין דער צייט וואס מיר זענען מקיים די מצוה פון סוכה.

דאס איז די כוונה פון דעם פסוק: "בסוכות תשבו" – איר [דער 'דור המדבר'] זאלט זיצן אין סוכה, "למען ידעו דורותיכם" – כדי דורכדעם זאלן אייערע שפעטערע דורות זוכה זיין אויך צו קענען האבן עפעס א 'דיעה און א השגה אינעם אויבערשטן, ווען זיי וועלן מקיים זיין די מצוה פון סוכה, דורך די צייכן וואס וועט איבערבלייבן פון אייך.

וויבאלד אין סוכות איז דער צייט וואס מיר זענען זוכה צו א 'דעת' אינעם אויבערשטן, דעריבער איז דאס 'זמן שמחתנו', ווייל מיר פרייען זיך מיט דעם וואס מיר זענען באהאפטן און דבוק אין השי"ת².

² וז"ל (תורת אמת, הו"ר תר"מ): לכאורה מן הפסוק בסוכות תשבו שבעת ימים למען ידעו דורותיכם כי בסוכות הושבתי את בני ישראל נראה שגם מצוה זו הוא רק לזכר התחדשות

דברי חיזוק פון אונזערע צדיקים

חג הסוכות ושמיני עצרת

- יג -

סוכות באקומט מען א ליכטיגקייט פון הייליגע 'דעת'

דער הייליגער שפת אמת זי"ע זאגט: אום יום טוב סוכות באקומט יעדער איד א ליכטיגקייט פון דעת, ווי דער פסוק זאגט (ויקרא כג, מג): "למען ידעו" [דער מעם פון די מצוה פון סוכה איז כדי מען זאל וויסן].

די גאנצע יאר שטייט און עקזיסטירט אויף די דריי ימים טובים, און סוכות איז די לעצטע פון די דריי (זע ראש השנה ד.), דעריבער איז מען זוכה אום סוכות צו מקבל זיין א צעטראלער 'דעת' אויף א גאנץ יאר.

און דורכדעם וואס מיר זענען מקיים די מצוה פון די ד' מינים, זענען מיר זוכה אריינצונעמען די השפעה פון 'דעת', טיף אין אונזערע הערצער².

הארה הראשונה כמו זכר היציאת מצרים בפסח, אמנם בהעמיק עוד בפסוק זה לא יובן, באם המצוה הוא לזכר ההארה הראשונה היה נצרך לכתוב למען תדעו בנוכח כי בסוכות הושבתי כהתחלת הפסוק בסוכות תשבו רק באמת שאותו דור המדבר היה מבורר להם כל התנהגותם מן השם יתברך בחוש ולזה נקראו דור דעה כי דעת הוא לשון הכרה בעצם ולשון חיבור שהיה להם חיבור אל השם יתברך מצד ההכרה, אבל אחר עיבור הדור הזה מאין יהיה להם הכרה זו רק עכ"פ נשאר הרשימה מהדעת של דור המדבר שנוכל גם אנחנו להשיגו בעת שנקיים המצות סוכה בצווי הש"י וזהו בסוכות תשבו וגו' מפני שנעשה רשימה לדורות בעת שבסוכות הושבתי את בני"י למען ידעו דורותיכם שיזכו הדורות הבאים לבחינת הדעת והכרה זו בעת שיקיימו מצות סוכה ולכן הוא זמן שמחתינו וכדאיתא בזה"ק כמה דנמיל קוב"ה לישראל וחדו בהון כך ישראל נמלי ליה לקוב"ה וחדאן ביה (שהוא בחינת האחדות והחיבור של בחינת הדעת כנ"ל).

² וז"ל"ק (שפת אמת, סוכות, שנת תרל"ד, ד"ה ולקחתם): ובסוכות ניתן הדעת לכל איש ישראל כדכתיב למען ידעו כו'. וכן נראה כי הדעת של כל השנה בא בחג הסוכות שהוא רגל האחרון מהג'

דברי חיזוק פון אונזערע צדיקים

חג הסוכות ושמיני עצרת

- יד -

א שמחה וואס קומט פון דיינקייט

דער הייליגער שפת אמת זי"ע זאגט: סוכות איז 'זמן שמחתינו'. דער מעם דערפון איז, ווייל נאר ווען א מענטש איז ריין פון שלעכטס קען ער זיין אמת'דיג בשמחה, ווי דער פסוק זאגט (תהלים צו, יא): "ולישרי לב שמחה". דעריבער, וויבאלד אידן זענען געווארן ריין פון עבירות אין די הייליגע מעג פון ראש השנה און יום כיפור, און אונזערע הערצער זענען געווארן אויסגעגליכן צום אויבערשטן, צוליב דעם ווערט נתעורר אין אונז א געוואלדיגע שמחה¹.

- טו -

אום סוכות גרייט מען אן א שמחה אויף א גאנץ יאר!

דער הייליגער מריסקער מגיד זי"ע שרייבט סוכות איז 'זמן שמחתינו'. מיין מאמע זי"ע (הרה"ק רבי מאטעלע טשערנאבלער זי"ע) האט געזאגט, אז דאס ווארט 'זמן' איז א לשון פון 'אנגרייטן' [הזמנה]. לויט דעם איז די כוונה פון 'זמן שמחתינו', אז דורך די מצוות פון

רגלים שכל השנה עומדת עליהם ומצות סוכה היא מעצמה ומיני הלולב היא הקבלה שבני ישראל מקבלין ומביאין הדעת לעומק לבבם כנ"ל.

¹ וזל"ק (שפת אמת, סוכות, תרל"ח): זמן שמחתינו. דכתיב (תהלים צו יא) לישרי לב שמחה, לכן אחר ראש השנה ויום הכיפורים שנעשין בני ישראל ישרי לב דכתיב (קהלת ז כט) האלקים עשה את האדם ישר ורק על ידי לכלוך העונות חשבונות רבים ולכן אחר ימי הטהרה מתעורר השמחה.

- כד -

דברי חיזוק פון אונזערע צדיקים

חג הסוכות ושמיני עצרת

סוכה וואס מיר זענען מקיים, גרייטן מיר אן א כח פון שמחה אויף א גאנץ יאר, א מיר זאלן זיך אלעמאל קענען פרייען מיטן אויבערשטן¹.

- מז -

זיך נישט דארפן שעמען אויף יענער וועלט!

יְהִי לָבִי תָמִים בְּחֻקֶּיךָ לְמַעַן לֹא אֲבוֹשׁ (תהילים קיט, פ)

[דוד המלך איז מתפלל:] מיין הארץ זאל זיין גאנץ

מיט דיינע מצוות, כדי איך זאל זיך נישט שעמען

דער הייליגער תפארת שלמה זי"ע ערקלערט: כאטש וואס א מענטש האט אן אייגענע בחירה, און ער דארף אליין מכניע זיין דעם יצר הרע, פארט דארף ער אבער אויך מתפלל זיין, אז דער אויבערשטער זאל אים העלפן, אז ער זאל זוכה זיין צו טון די מצוות מיט א 'תמימות' און א ריינע כוונה, אן קיין שום זייטיגע פניות, אזויווי דוד המלך האט מתפלל געווען: "יהי לבי תמים בחוקיך".

אויב א מענטש האט חלילה אינזין פרעמדע כוונות בשעת'ן מקיים זיין די מצוות, דאן ווען ער וועט ארויפקומען אויף יענער וועלט, וועט ער זיך גאר שטארק שעמען אויף זיין נארישע כוונה. דעריבער זאגט דוד המלך: "יהי לבי תמים בחוקיך" – מיין הארץ זאל זיין גאנץ בשעת'ן מקיים זיין די מצוות, "למען לא אבוש" – דורכדעם וועל איך זיך נישט שעמען אויף יענער וועלט.

¹ וזל"ק (מגן אברהם, סוכות, ד"ה וישת): סכות הוא זמן שמחתינו וזמן אמר אאמו"ר וצוקללה"ה שהוא לשון הכנה מלשון (ביצה י:) זימן שחורים ומצא לבנים היינו שמצות סוכה שאנחנו מקיימים בשבעה ימי החג הוא הכנה להמשיך שמחה על כל השנה כולה.

דברי חיזוק פון אונזערדע צדיקים

חג הסוכות ושמיני עצרת

אויף דעם ענין ווערט געברענגט א מעשה אין ספר רב ייבא, אז איינער וואס איז שוין נפטר געווארן איז געקומען צו זיין חבר אין חלום, און ער האט אים דערציילט, אז ער שעמט זיך גאר שטארק, און זיין פנים פלאמט פאר בושה, ווען דער מלאך רופט אים זיינע מחשבות, וואס ער האט אינזין געהאט בשעת'ן מקיים זיין די מצוות אויף דער וועלט, און אלע צדיקים אנמלויפן פון גן עדן ווען זיי הערן זיינע שלעכטע כוונות. דעריבער דארף א מענטש מתפלל זיין, אז ער זאל זיך נישט דארפן שעמען אויף יענער וועלט¹⁰¹.

- י' -

השי"ת בכבודו ובעצמו העלפט אונז!

הגה"צ רבי יעקב מאיר שעכטער שליט"א האט געזאגט: עס שטייט אין פסוק 'אשר יך ישראל מי כמוך עם נושע בה', וואויל איז אונז אז השי"ת בכבודו ובעצמו העלפט אונז! נישט דורך א מלאך און נישט דרך א שרף נאר השי"ת אליינס קומט

¹⁰¹ וזל"ק (תפארת שלמה, סוכות): יהי לבי תמים בחוקיך למען לא אבוש. ובמד"ר שבקש דוד המלך ע"ה אף בשעת עשיית המצוות יהי' לבי תמים כי אע"פ שלכך נברא היצה"ר לבעבור תהי' הבחירה ביד האדם בכל זה צריך להתפלל שיעשה המצות בתמימות בלי שום פני' חיצונית למען לא אבוש כי באמת אם האדם עושה המצוה לשום כוונה חיצונית חלילה אז אח"כ בעולם העליון הוא מתבייש מאד על סכלותו אשר לא טוב עשה וכמעשה המוכא בס' ר' ייבא באחד שהגיד לחבירו בחלום איך שהוא מתבייש וחרפה תכסה פניו בהכריז עליו המלאך כוונת המצות אשר עשה בעולם הזה וכל הצדיקים ינוסו לקולם מג"ע בשמעם אוולתו ופגמו ולכך צריך האדם להתפלל שלא יבוש בעה"ב וזהו אחת שאלתי מאת ד' אותה אבקש שבתי בבית ד' כל ימי חיי פי' כל ימי חיי יעלו לפני ד'. לחזות בנועם ד'. פי' שאוכל לחזות ולהתראות לפני ד' ולא אבוש.

דברי חיזוק פון אונזערדע צדיקים

חג הסוכות ושמיני עצרת

אונז העלפן! השי"ת האט אונז געהאלפן, און ער העלפט אונז, און ער וועט אונז ווייטער העלפן!

דורך די הייליגע מצות וואס א מענטש טוט, האט ער כביכול השי"ת ביי זיך ממש. און מכל שכן יעצט אין די הייליגע טעג פון סוכות וואס מיר זענען אינגאנצן ארומגענומען מיט מצות, און מיר האבן זוכה געווען צו א גרינגע תשובה, א תשובה מאהבה, ווייל יעדער איד האט דאך ליב השי"ת, און יעדע השתוקקות וואס א איד האט, קומט דאך פון אהבת ה'.

רביה"ק מברסלב זי"ע איז מבאר דעם ענין פון תשובה מאהבה אין ליקוטי מוהר"ן (סי' נח), און ער זאגט דארט, אז תשובה מאהבה ברענגט א גרויסע שפע, ווייל תשובה מאהבה איז בבחינת 'שבת קודש', וואס אויף דעם שטייט 'דק שבת' ו יתן ורפא ירפא', אז מען איז זוכה דורכדעם צו רפואת הנפש און רפואת הגוף, און צו אלע מיני ישועות ברוחניות ובגשמיות.

זאל השי"ת העלפן 'והשיאנו ה' אלקינו את ברכת מועדיך לחיים ולשלום לשמחה ולששון', און מיר זאלן געהאלפן ווערן מיט אלע ישועות ברוחניות ובגשמיות, און מיר זאל זיין נאנט צו השי"ת, און אים דינען געזונטערהייט און פרייליכערהייט, מיט א הרחבה פון שפע גשמי ורוחני, אונז און אלע אידישע קינדער, אמן".

" אוסף אמרים לימים נוראים וסוכות (עמ' קצ"ד): אשריך ישראל מי כמוך עם נושע בה, השי"ת בכבודו ובעצמו מסייענו, לא על ידי מלאך ולא על ידי שרף אלא השי"ת בעצמו בא לעזור לנו, השי"ת עזר ועוזר ויעזור, ובכח המצוות יש לאדם את השי"ת אצלו, וכל שכן עכשיו שאנו מוקפים במצוות וזכינו לתשובה קלה, לתשובה מאהבה, שהרי כל אחד מישראל אוהב את השי"ת, כל השתוקקות הוא אהבת השי"ת. בתורה נ"ח שם מבאר רבינו תשובה מאהבה,

דברי חיזוק פון אונזערע צדיקים

חג הסוכות ושמיני עצרת

קדושת הסוכה

- יח -

די סוכה פארמאגט טיילווייז די קדושה פונעם בית המקדש!!

כִּי יִצְפְּנֵנִי בְּסֻכָּה בַּיּוֹם רָעָה יִסְתִּירֵנִי בְּסִתְרֵי אֹהֶלֹוּ בְּצוּר יְרוּמָמִנִי (תהילים כו, ה)
ווייל דער אויבערשטער וועט מיר באהאלטן אין זיין סוכה אין א שלעכטן מאג
[ווען מיינע פיינט ווילן זיך שטארקן אויף מיר], ער וועט מיר באהאלטן אין די
באהעלטעניש פון זיין געצעלט, ער וועט מיר דערהייבן אויף א פעלזן שטיין

מִרְן רַבִּיחַ"ק מִכַּאטְמֵמֶאָר זי"ע זאגט: מ'קען ערקלערן, אז דער פסוק גייט ארויף אויף
די מצוה פון סוכה, ווייל די סוכה איז באמת א טיילווייזע קדושה פון דעם בית המקדש,
נאר דאס איז באהאלטן, און דאס איז נישט אזוי אויפגעדעקט, מ'קען דאס נישט זען
אזוי אפן ווי אין בית המקדש.

דאס איז די כוונה פון דעם פסוק: "יסתירני בסתר אהליו" - כאטש וואס דער
אויבערשטער באהאלט מיר טאקע אין די סוכה, וואס דאס איז ענליך צו די קדושה
פון דעם בית המקדש, פארט בעטן מיר אבער, און מיר זענען מתפלל: "בצור
ירוממני" - אז מיר זאלן זוכה זיין צו די קדושה פונעם בית המקדש אליין, וואס דאן

אומר רבינו שתשובה מאהבה משפיעה שפע רב, כי תשובה מאהבה היא בחי' שבת קודש,
שעליו נאמר רק שבתו יתן ורפא ירפא, רפואת הנפש ורפואת הגוף, כל הישועות ברוחניות
ובגשמיות. השי"ת יעזור, והשיאנו ה' אלקינו את ברכת מועדיך לחיים ולשלום לשמחה
ולששון, שנושע בכל הישועות ברו"ג ושנהיה קרובים אליו יתברך, ושנעבדו בבריאות
ובשמחה בהרחבה ובשפע גשמי ורוחני, אנו וכל עמו בית ישראל.

- כח -

דברי חיזוק פון אונזערע צדיקים

חג הסוכות ושמייני עצרת

וועט זיין דערהויבן און אפן די קדושה פון די שכינה, דער אויבערשטער זאל העלפן, אז מיר זאלן בקרוב זוכה זיין דערצו".

- י"ז -

נישט דען קיין דברים בטלים אין די סוכה

דער הייליגער שינאווער רב זי"ע האט געזאגט, אז מען דארף פרובירן צו רעדן ווי ווייניגער פראסטע ווערטער אין די הייליגע סוכה.

דאס איז מרומז אין פסוק (דברים ד, מב): "ונם אל אחת הערים האל וחי, את בצר במדבר", ווייל דאס ווארט "ונם" איז ראשי תיבות: ו'יעקב נ'סע ס'וכותה, דעריבער איז דאס מרומז אויף די סוכה, און דער פסוק פירט אויס: "את בצר במדבר", וואס

י"ז וזל"ק (דברי יואל, מוצאי יום כיפור, עמ' שסג-ד): גם יתבאר המדרש (הובא לעיל) בזאת יבא אהרן הה"ד לדוד ה' אורי וישעי ממי אירא, רבנן פתרון קרא בר"ה ויום הכפורים וכו' אמרו ישראל לפני הקב"ה אם תחנה עלי מחנה של ס"מ לא יירא לבי, שהבטחתי בזאת יבא אהרן אל הקדש, עכ"ד המדרש... והנה לפי"ד המדרש שדרשו תחלת המזמור על יום הכפורים כנ"ל, אפ"ל דמה שסיים דוד המע"ה אח"כ כי יצפנני בסכה וגו' יסתירני בסתר אהלו זה קאי על חג הסוכות, דאיתא בספח"ק שהסוכה יש בה מעין קדושת המקדש אלא שהוא בהסתר ולא בהתרוממות והתגלות כמו בביהמ"ק, וז"ש יסתירני בסתר אהלו, פי' אף שהקב"ה מסתירני בסוכה שהיא מעין בחי' בית המקדש, מ"מ שאלתנו ובקשתנו שיהי' בצור ירוממני שנוכה לקדושת ביהמ"ק ממש ששם תהי' קדושת השכינה בבחי' התרוממות והתגלות. והשי"ת יזכנו לזה בב"א.

דברי חיזוק פון אונזערע צדיקים

חג הסוכות ושמיני עצרת

דאס איז מרמז, אז מען דארף פארמינערן ("בצר" איז א לשון פון פארמינערן), די דיבורים ("במדבר") אין די סוכה^י.

- ב -

פארטרייב נישט די הייליגע אושפיזין פון די סוכה!!!

פֶּסַחַת תִּשְׁבוּ שִׁבְעַת יָמִים כָּל הָאֶזְרָח בְּיִשְׂרָאֵל יֵשְׁבוּ פֶּסַחַת (ויקרא כג, מב)

איר זאלט זיצן אין סוכה זיבן טעג, יעדער איד זאל זאל זיצן אין סוכה

דער הייליגער מבשר צדק זי"ע (רבי ישכר דוב פון זלאטשוב זי"ע, א תלמיד פון רבי מיכלע פון זלאטשוב זי"ע) שטעלט זיך, פארוואס דער פסוק הייבט אן מיטן דעם אויסדרוק "תשבו" [איר זאלט זיצן], און ער פירט אויס מיטן אויסדרוק "ישבו" [זיי זאלן זיצן].

נאר ס'איז באקאנט, אז די הייליגע אושפיזין קומען אין די סוכה, דעריבער דארף מען זיצן אין סוכה מיט א געוואלדיגע יראה און אהבה, און נישט רעדן קיין שום דברים בטלים אין די הייליגע סוכה, כדי די אושפיזין זאלן וועלן בלייבן אין די סוכה און נישט ארויסגיין חלילה פון דארטן.

דאס איז די כוונה פון דעם פסוק: "בסוכות תשבו שבעת ימים" – איר זאלט זיצן אין סוכה זיבן טעג, און איר זאלט אכטונג געבן אז "כל האזרח בישראל ישבו בסוכות" – די הייליגע אושפיזין (וואס ווערן אנגערופן 'אזרח') זאלן בלייבן זיצן אין די

^י וזל"ק (דברי יחזקאל ד"ה אמר): צריך למעט בדבור של חול בסוכה ומרמז בפסוק (דברים ד' מ"ב) וגם אל אחת הערים האל וחי את בצר במדבר, וגם הוא ר"ת ויעקב נסע סכותה את בצר במדבר שצריך למעט בדבור של חול בסוכה.

- ל -

דברי חיזוק פון אונזערדע צדיקים

חג הסוכות ושמיני עצרת

סוכה, און זאלן נישט מוזן ארויסגיין פון דארט, נאר זיי זאלן זיך אויפהאלטן מיט דיר אינאיינעם.²

ד' מינים

- כא -

גלייבן מיט 'אמונה' איז פיל חשוב'ער ווי משיג זיין מיט 'חכמה' און שכל

אויפן פסוק (ויקרא כג, מ): 'ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר וכפות תמרים וענף עץ עבות וערבי נחל' [-איר זאלט נעמען אינעם ערשטן טאג סוכות, אן אתרוג, א לולב, הדסים, און ערבות], ברענגט דער מדרש (ויק"ר ל, ב) דעם פסוק (תהלים טו, יא): "תודיענו אורח חיים שובע שמחות את פניך נעימות בימיך נצח" [-דו וועסט מיר לאזן וויסן דעם וועג פון לעבן, און דו וועסט מיר אנזעטיגן מיט שמחה, און דורך דיין רעכטע האנט וועל איך זוכה זיין צו אייביגע זיסקייט]. מען דארף פארשטיין וואס איז די שייכות פון דעם פסוק צו דעם ענין פון די ד' מינים.

מרן רביה"ק מסאטמאר זי"ע איז דאס מבאר, לויט דעם וואס עס שטייט דארט אין מדרש (אות ט"ו, ובמפרשים), אז דאס וואס חכמינו ז"ל האבן געזאגט אז 'פרי עץ הדר'

² וזל"ק (מבשר צדק פ' אמור ד"ה בסכת): בסכת תשבו שבעת ימים כל האזרח בישראל ישבו בסוכות. הדקדוק מה שבתחילה כתיב תשבו אחר כך ישבו, אך נראה דידוע דאושפזין עילאין הם שבעה וצריכין לישב בסוכה בדחילו ורחימו ולא לדבר שום דבר בטל בסוכה כדי שיתעכבו האושפזין בסוכה כי אם לא כן יצאו ממנה. וזהו בסוכות תשבו ז' ימים בכוונה זו שכל האזרח בישראל היינו האושפזין עילאין נקראים אזרח ישבו בסוכות שלא יצאו רק יתעכבו וישבו עמך וכנ"ל.

- לא -

דברי חיזוק פון אונזערע צדיקים

חג הסוכות ושמני עצרת

מיינט א אתרוג, און 'כפות תמרים' מיינט א לולב, און 'ענף עץ עבות' מיינט הדסים, און 'ערבי נחל' מיינט ערבות, דאס האבן זיי נישט אליינס משיג געווען פון דער פסוקים, ווייל אפילו שלמה המלך מיט זיין חכמה האט דאס נישט געקענט משיג זיין, נאר זיי האבן געהאט א קבלה און א מסורה פון די פריערדיגע דורות אז דער פסוק רעדט פון די דאזיגע פיר מינים.

עס ווערט מבואר אין ספה"ק בני יששכר (מאמר ד' אות יט), אז ווען א מענטש גלייבט אין די תורה מיט 'אמונה', איז דאס פיל א גרעסערע מדריגה ווי ווען ער איז דאס משיג מיט זיין 'חכמה' און שכל. דאס הייסט אז מיט 'אמונה' קען מען מער משיג זיין ווי מיט 'חכמה', ווייל זאך וואס א מענטש גלייבט עס מיט אמונה, מיינט דאך אז ער האט דאס נישט געקענט משיג זיין אליינס דורך זיין חכמה, ווייל אויב האט ער דאס יא משיג געווען מיט זיין חכמה, קען דאס שוין מער נישט גערופן ווערן 'אמונה', ווייל ער דארף דאס שוין מער נישט 'גלייבן', וויבאלד ער 'ווייסט' דאס שוין דורך זיין חכמה.

דער בני יששכר לייגט צו א שטארקע נקודה: א מענטש וואס גלייבט נאר דאס וואס ער איז משיג מיט זיין 'חכמה', איז דאס אזוי ווי ער גיבט צוריק די פקדון פאר השי"ת, ווייל השי"ת האט אים דאך געגעבן די חכמה, און יעצט גיבט ער דאס צוריק פאר השי"ת. אבער א מענטש וואס גלייבט מיט 'אמונה', קומט דאך אויס אז ער גיבט צוריק פאר השי"ת מער ווי די פקדון וואס השי"ת האט אים געגעבן. און ממילא 'מדה כנגד מדה' קומט זיך אים אז השי"ת זאל אים צוגעבן אריכות ימים ושנים, ווייל די נשמה זיינע איז דאך אויך א פקדון וואס ער דארף צוריקגעבן פאר השי"ת, און וויבאלד ער גיבט צוריק פאר השי"ת מער ווי די פקדון, קומט זיך אים אז מען זאל אים אויך מוסיף זיין נאך לעבן, אפילו אין דער צייט וואס ער דארף שוין באמת צוריקגעבן זיין פקדון.

דברי חיזוק פון אונזערע צדיקים

חג הסוכות ושמיני עצרת

נאך א גרויסע מעלה האט די השגה פון 'אמונה' מער ווי די השגה פון 'חכמה', ווייל אלעס וואס א מענטש איז משיג דורך זיך שכל און חכמה, בלייבט צום סוף איבער א קליינע ספק ביי אים אין הארץ אין די ריכטיגקייט פון די זאך, ווייל אפשר האט ער נישט גענצליך משיג געווען די טיפקייט פונעם ענין. אבער א זאך וואס מען גלייבט מיט 'אמונה' איז דאך קלאר ווי די טאג, און עס בלייבט נישט איבער ביי דעם קיין שום ספיקות. און עס איז באקאנט דאס וואס די רמב"ם שרייבט: 'אין שמחה כהתרת הספיקות', קומט אויס אז 'אמונה פשוטה' ברענגט שמחה פארן מענטש, ווייל דורך די אמונה בלייבט ער נישט מיט קיין ספיקות.

א דריטע מעלה איז דא ביי 'אמונה', אז א זאך וואס מען האט משיג געווען מיט חכמה האט נישט קיין קיום, וויבאלד עס קען זיין אז מארגן וועט ער זיך איבערטראכטן, און זיין חכמה וועט אים זאגן אנדערש ווי היינט. אבער א זאך וואס מען גלייבט מיט אמונה, דאס טוישט זיך קיינמאל נישט, און עס בלייבט לעולמי עד ולנצח נצחים.

יעצט קען מען שוין גוט פארשטיין די אויבנדערמאנטע מדרש, ווייל דער פסוק פון 'ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר וכפות תמרים וענף עץ עבות וערבי נחל' ווייזט דאך אויף די 'אמונה' אין קבלת ומסורת אבות אן צו נוצן די אייגענע חכמה און שכל, ווייל ווען נישט די קבלה וואלטן מיר דאך בכלל נישט געוואוסט דער באדייט פון די אלע מינים (ווי אויבנדערמאנט). ממילא איז זייער גוט וואס דער מדרש ברענגט דערויף דעם פסוק 'תודיעני אורח חיים', דא איז מרמז א דורך די אמונה איז א מענטש זוכה צו אריכות ימים (ווי דער בני יששכר זאגט). אויך ברענגט די אמונה צו 'שובע שמחות את פניך', אז מען איז זוכה צו די שמחה פון התרת הספיקות. און

דברי חיזוק פון אונזערע צדיקים

חג הסוכות ושמיני עצרת

אויך 'נעימות בימינך נצח', אז די אמונה איז א זאך וואס האט א קיום לעד ולנצח נצחים^{כא}.

כא וז"ל ק (חידושי תורה שנת תשי"ט): ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדרך כפות תמרים וענף עץ עבות וערבי נחל, איתא במדרש הה"ד תודיענו אורח חיים שובע שמחות את פניך נעימות בימינך נצח, וצ"ב. ויל"פ על פי מה דאיתא במדרש אחר כל אותו החכמה שכתוב בשלמה יש לו תמיה על ד' מינין הללו, פרי עץ הדר מי יאמר שהוא אתרוג וכו', וענף עץ עבות מי יאמר שהוא הדס וכו', ומי פירש לישראל על ד' המינין האלו שהן אתרוג לולב הדס וערבה, חכמים, שנארמ והמה חכמים מחוכמים. ופי ביפ"ת שאין הכוונה שהחכמים פירשו להם בחכמתם, שהרי אפילו שלמה בחכמתו לא השיגם, אלא שפירשו להם ע"י הקבלה שהיתה בידם, והיינו דכתיב והמה חכמים מחוכמים, להורות שאין זה מחכמתם אלא מחוכמים ע"י הקבלה המסורה להם, עכ"ד. והנה כתב בבני יששכר (מאמר ה' אות יט) לפרש הכתב וצדיק באמונתו יחיה, כי אמונה הוא דבר שהוא למעלה מן החכמה, דהיינו דבר שאינו מובן בחכמה, כי אם מובן הענין בחכמה לא נקרא אמונה, כמו שלא נקרא אמונה דבר הנראה בחוש בראות העין, והנה האדם שאינו מאמין רק מה שמשיג בחכמה הרי הוא כמחזיר פקדונו ליוצר, כי הקב"ה יצר את האדם בחכמה ובהשיג איזה דבר בחכמה מחזיר לו פקדונו, ועל כן האדם הזה שמאמין בדברי תורה למעלה מן החכמה בדין הוא שיוסיפו לו חיים, כי גם הנשמה הוא פקדון אצל האדם שצריך להחזירו לבעליו עתה, אבל כיון שהשתדל בדבר שהוא למעלה מן הפקדון מוסיפין לו חיים גם בעת החזרת הפקדון, עכ"ד. והנה עוד מעלה יתירה נודעת לנו באמונה זו בלא חקירת השכל, כי בכל דבר שבא על ידי חכמה אי אפשר שלא ישראל איזה ספק בלב האדם, אבל דבר שבא ע"י אמונה פשוטה בלבד לא שייך עוד שום ספק, וכבר נודע מ"ש הרמב"ם אין שמחה כהתרת הספיקות, נמצא שאמונה פשוטה מביא את האדם לידי שמחה אמיתית. ועוד בה שלישיה שדבר שבא ע"י השגת השכל אין לה קיום נצחי שהרי אפשר שלאחר זמן יחייב השכל לעשות באופן אחר, אבל דבר הבא ע"י אמונה אומן יתקיים בו לעולמי עולמים. ומעתה יתבאר דברי המדרש, ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר כפות תמרים וענף עץ עבות וערבי נחל, שארבע מינים הללו מורין על האמונה בקבלת

דברי חיזוק פון אונזערע צדיקים

חג הסוכות ושמני עצרת

- כב -

דורך די ד' מינים, נעמען מיר אריין דעם אויבערשטן אין אונזער הארץ!

הרה"ק רבי הירש מרימנוב זי"ע האט געזאגט: מיט די סוכה ווייזן מיר אז השי"ת היט אויף אונז פון אויבן דורך די לעכער פון די סכך, און מיט די לולב און אתרוג ווייזן מיר אז מיר נעמען אריין השי"ת אין אונזער הארץ אריין²².

- כג -

אזעקגעבן די אייגענע זכותים פארן כלל

דער הייליגער שם משמאל זי"ע זאגט: ס'איז גאר א חשוב'ער ענין, אז אידן זענען באחרות, אבער אידן וואס האבן נישט קיין ספעציעלע מעלות, איז נישט קיין גרויסע חידוש, אויב זיי האלטן זיך באחרות, דער עיקר חידוש איז, ווען אידן וואס האבן אסאך אייגענע זכותים, און געלונגענע כוחות, און זיי געבן דאס אלעס איבער פאר די טובה פונעם ציבור, אט דאס איז א ספעציעלע חשיבות.

רבותינו בלי חקירת השכל, שהרי לולי הקבלה לא מצינו ידינו ורגלינו לדעת פירושן של הארבעה מינים, זה שאמר הכתוב תודיענו אורח חי"ם, פי' שאמונה זו מוסיפה לו לאדם חיים כבוא עת חזרת נשמתו ליוצרו, וגם גורם לו שיהא שובע שמחו"ת את פניך, כי אמונה זו מביא אות לידי שמחה הגדולה של התורה הספיקות, ועוד שגעימות בימינך נצ"ח, שאמונה בלי חקירה עומדת לעד ולנצח נצחים.

²² וזל"ק (בארות המים לסוכות): עוד אמר הרה"ק, עם הסוכה אנו מרמזין שהקב"ה משגיח עליו דרך נקבי הסכך, ובהלולב והאתרוג אנו מראין שאנו לוקחים את השי"ת לתוך לבבינו.

- לה -

דברי חיזוק פון אונזערע צדיקים

חג הסוכות ושמיני עצרת

אויף דעם ענין איז מרמז די לולב און די ד' מינים, ווייל ס'איז באקאנט, אז יעדע פון די ד' מינים איז מרמז אויף איין באזונדערע גרופע פון כלל ישראל – די וואס האבן תורה מיט מצוות, תורה אן מצוות, מצוות אן תורה, און די וואס האבן נישט קיין תורה און נישט קיין מצוות, און סוכות בינדט מען צוזאם אינאיינעם אלע פיר, צו ווייזן אז יעדער סארט איד געבט אוועק זיין חלק פארן ציבור, ער איז מנדב זיינע אייגענע זכותים פארן גאנצן ציבור, אז אלע זאלן קענען הנאה האבן פון זיינע גוטע חלקים, און אלע זאלן באקומען השפעות אין זכות פון זיינע מצוות, און דאס איז מיטן ציל, אז אלע אידן אן אויסנאם זאלן ווערן פאראייניגט צו דינען דעם אויבערשטן מיט אן אחדות.

איך האב געהערט בשם דער הייליגער חידושי הרי"ם זי"ע, אז דער יום טוב פון סוכות איז מרמז אויף דעם ענין פון א גוט אויג. לויט ווי אויבן ערקלערט, איז דאס גאר פארשטענדליך, אז דאס איז מרמז, אז מען דארף קוקן מיט א גוט אויג אויף אלעמען, און פארגינען פאר יעדן איד. מען דארף זיין וויליג, אז זיינע זכותים זאלן מכפר זיין אויף גאנץ כלל ישראל.

דאס איז באמת געווען די מדריגה פון משה רבינו, אז ער איז גרייט געווען, אז דער אויבערשטער זאל אויסמעקן זיינע זכותים פון זיין חשבון, און דאס צולייגן אויף די חשבון פון כלל ישראל, כדי די אידן זאלן זוכה זיין צו א כפרת עוונות (זע ספורנו שמות לב, לב), און פון משה רבינו קומט ארויס אט די ליכטיגקייט פאר יעדן איד, אז יעדער זאל אויך מסכים זיין, אז זיינע זכותים זאלן פאררעכנט ווערן פאר גאנץ כלל ישראל.

עס ווערט געברענגט אין ספרים, אז דורכדעם וואס משה רבינו האט זיך אזוי שטארק מקשר געווען צו כלל ישראל, זיי אוועקצוגעגעבן אלע זיינע זכותים, אין דעם זכות

דברי חיזוק פון אונזערע צדיקים

חג הסוכות ושמיני עצרת

האט ער זוכה געווען צו גאר א הויכע מדריגה פון 'דעת', צו געמליכע השגות אינעם אויבערשטן, און א טיפע דביקות אינעם בורא. און דורך די מצוה פון לולב, וואס דאס ווייזט אויף דעם ענין, אז אידן געבן זיך אוועק פאר כלל ישראל, דורכדעם איז יעדער איד אויך זוכה צו גאר א הויכע מדריגה פון 'דעת', און צו א דערהויבענע דביקות אין השי"ת.^ב

^ב זל"ק (שם משמאל, סוכות, שנת תער"ב): והנה אנשים נכנעים שאין לכל אחד ואחד מעלה מיוחדת אין רבותא כ"כ במה שהם נמסרים כולם לציבור להיותם אגודה אחת, לולב שעומד על האדם בכמה מיני דמים וכו' עאכו"כ, היינו שד' מינים שבלולב רומזים לד' כתות שבישראל בעלי תורה ומצוות, תורה בלי מצוות, מצוות בלי תורה, לא זה ולא זה, וכל אחד ואחד מוסר את שלו לציבור, היינו שזכותו לא לו לבדו תהי' רק לכל הציבור, וזה שאמרו יוקשרו כולם אגודה אחת, והן מכפרין אלו על אלו, וכעין מה שאמר מרע"ה מחני נא וגו' שפי' הספורנו מחה את הזכויות שלי מספרך ושים בחשבונם כדי שיזכו לסליחה, וכעין זה היא מצוות לולב שכל אחד מוסר את דעתו וזכויותיו לציבור למען יהיו כולם חטיבה אחת להשי"ת. ושמעתי בשם כ"ק אדמו"ר הרי"ם זצלה"ה מגור שאמר שיו"ט של סוכות הוא עין טובה, ולפי הנ"ל יתפרש במוב שאין לך עין טובה יותר מזה, ולפי"ז יש ליתן טעם מה שסוכות הוא אחר יוהכ"פ כי ידוע שמוסף יוהכ"פ הוא משה וממנו באה ההארה לכל ישראל בענין זה כנ"ל. והנה איתא בספרים שמרע"ה זכה בזה למעלתו הגדולה, וידוע שמדת משה היא דעת ודעת היא התקשרות, ע"כ בשכר זה שהתקשר בנפשו כ"כ לכלל ישראל, עד שנתן להם במתנה כל זכויותיו ושהוא ישאר משולל מכל זכות, זכה למדת דעת שהיא התקשרות בהשי"ת, וכן יש לומר בישראל ע"י מצות לולב כנ"ל זוכין לדעת כמו שאנו אומרים תשפיע שפע ברכות מדעת עליון והבן.

דברי חיזוק פון אונזערע צדיקים

חג הסוכות ושמיני עצרת

- בר -

לויבן דעם אויבערשטן מיט א חיות און א פרישקייט!

דער הייליגער שם משמאל זי"ע זאגט: אום יום כיפור האט כלל ישראל תשובה געטון, און דער אויבערשטער האט אריינגעבלאזן א נייע חיות אין די אידן. נאך יום כיפור ווערט יעדער איד א נייע באשעפעניש!

אבער די אידן נעמען דעם נייעם חיות וואס זיי האבן באקומען, און זיי באנוצן זיך נישט דערמיט פאר זייערע אייגענע געברויכן, נאר זיי נוצן דאס אויס צו לויבן און צו דאנקען דעם אויבערשטן.

דער מדרש זאגט (ויקרא רבה ל, יד), אז די ד' מינים זענען קעגן די הויפט איברים פונעם מענטש [-די שדרה, אויגן, ליפן, און הארץ], דאס איז מרמז אז אום סוכות נוצן מיר אלע איברים צו דינען דעם אויבערשטן און אים לויבן, און דער ירושלמי זאגט (סוכה פ"ג, ה"א), אז דער טעם פארוואס א פארטרינקענטע לולב איז פסול, איז וויבאלד א טויטער קען נישט לויבן דעם אויבערשטן (ווי דער פסוק זאגט (תהילים קטו, יז) "לא המתים יהללו יה"). דאס איז מרמז, אז אום סוכות זענען מיר נישט טויט, ווייל מיר האבן מקבל געווען א פרישע חיות פונעם אויבערשטן, און מיט אט דעם חיות לויבן מיר דעם אויבערשטן מיט אלע אונזערע איברים.

דאס איז מרמז אינעם פסוק (ויקרא כג, מ): "ולקחתם לכם ביום הראשון", אז אידן נעמען דעם חיות וואס זיי האבן באקומען, און זיי נוצן דאס אויס פארן אויבערשטן, אנצוהייבן דינען דעם אויבערשטן, און אים לויבן און דאנקען מיט א געוואלדיגע

- לח -

דברי חיזוק פון אונזערע צדיקים

חג הסוכות ושמיני עצרת

פרישקייט, און מיט א ספעציעלע התלהבות, כאילו דאס איז "יום הראשון" - דער ערשטער טאג וואס זיי זענען באשאפן געווארן אויף דער וועלט^כ.

- כה -

זיך אינגאנצן איבערגעבן פארן אויבערשטן!

דער הייליגער בית אברהם פון סלאנים זי"ע זאגט: עס איז באקאנט דאס וואס חז"ל זאגן (ויקרא רבה, ל, יד), אז די 'הדם' איז גלייך צו די אויגן, די 'אתרוג' צום הארץ, די 'ערבה' צו די ליפן, און די 'לולב' צום שדרה. דאס איז מרמז אז א מענטש דארף משעבד זיין אלע זיינע איברים צו השי"ת, זיין הארץ, זיינע אויגן און זיינע ליפן, אזויווי דער פסוק זאגט (דברים ל יד) 'בפיך ובלבבך לעשותו'^כ.

כ' וז"ל ק (שם משמאל, סוכות, שנת תער"ב): והנה במד"ר תכתב זאת לדור אחרון ועם נברא יהלל וגו' מכאן שהקב"ה מקבל השבים ועם נברא וגו' שהקב"ה בורא אותם ברי' חדשה, ונראה דזה קאי על ישראל ביוהכ"פ שישראל עושין תשובה והקב"ה בורא אותם ברי' חדשה שנותן בהם חיות מחדש, ובחיות הזו ישראל אינם משתמשים לצורכם, רק לוקחים החיות להודות ולהלל להשי"ת לקיים כל עצמותי תאמרנה וגו' כמ"ש במד"ר על מצות לולב שרומזת לראשי אברים שבאדם, וכירושלמי יכש פסול משום לא המתים יהללו, וזהו פי' דברי המדרש בזכות ולקחתם לכם ביום הראשון שישראל לוקחים ונוטלין את חיות הניתנה להם לא לעצמם רק להשי"ת, להתחיל בעבודת השי"ת להודות ולהלל מחדש בהתלהבות יתירה, כאלו הוא יום ראשון שנבראו ואין חוץ כחסידות בתחילתו, ובוה ישראל מורין שאין כאן חשש לקיים בהם השיבנו ה' ונשובה.

כ' בית אברהם לסוכות, אושפיזא דאברהם: הדם דומה לעינים, אתרוג ללב, ערבה לשפתיים וכו', שצריך ליחד כל אבריו לה', לבו ועיניו ושפתיו, כמה"כ בפיך ובלבבך לעשותו.

דברי חיזוק פון אונזערע צדיקים

חג הסוכות ושמני עצרת

אושפיזין עילאין

אושפיזא דאברהם

- בו -

השי"ת קוקט אויף אונז דורך די לעכער פון די סכך!

די ערשטע נאכט סוכות, צום אושפיזין פון אברהם אבינו, האט הרה"ק רבי הירש מרימנוב זי"ע געזאגט: אברהם אבינו ע"ה האט זייער מורא געהאט אז ער זאל ח"ו נישט אפגעשוואכט ווערן פון זיין עבודת ה' און נאכגעשלעפט ווערן נאך די 'הבלי עולם הזה', און ער האט אסאך געוויינט צו השי"ת און אים געבעטן ער זאל אים געבן א גוטע עצה ווי אזוי צו קענען בלייבן שטארק אין עבודת ה'.

האט אים השי"ת געגעבן א סגולה דערצו: "לך מארצך" ונו', אז די עצה ווי אזוי צו פטור ווערן פון די 'ארציות' [גשמייות], איז צו גיין "אל הארץ אשר אראך", וואס דאס איז מרמז אויף די מצוה פון 'סוכה', ווייל אינעם סוכה איז דער מענטש זוכה אז השי"ת זעט אים און קוקט אויף אים ("אשר אראך" - וואס איך וועל דיר זען), און אזוי אויך איז דער מענטש זוכה צו זען השי"ת דורך די לעכער פונעם סכך, און דורכדעם ווערט נשפע אויפן מענטש א רוח קדושה וטהרה נישט נאכגעשלעפט צו ווערן נאך די 'הבלי עולם הזה'. דעריבער איז די הלכה אז לכתחלה דארף מען קענען זען די שמערנס אין די סוכה, צו ווייזן אז השי"ת קוקט און היט אויף אונז פון אויבן¹².

¹² וזל"ק (בארות המים לסוכות): ליל א' לאושפיזין דאברהם אבינו ע"ה פתח הרה"ק ואמר, אאע"ה ה' ירא מהבלי העוה"ז ובכה מאד לפני הקב"ה שיתן לו עצה ותושי' איך ומה לעשות, ואמר

דברי חיזוק פון אונזערע צדיקים

חג הסוכות ושמיני עצרת

- בז -

וויילסט אז די ברכה זאל דיר באגלייטן שטענדיג? היט דיינע אויגן!

דער הייליגער בית אברהם מסלאנים זי"ע ברענגט בשם זיין מאמע [דער הייליגער דברי שמואל זי"ע], וואס האט געמיינט דעם פסוק (בראשית כד א) "וזה' ברך את אברהם בכל", אז דאס ווארט 'בכל' איז ראשי תיבות "ב'רית כ'רתי ל'עיניי" [איך האב געשניטן א בונד איבער מיינע אויגן] (אויב לא א). און דאס איז א רמז, אז איד וואס גיבט אכטונג אויף זיינע אויגן, און ער קוקט נישט דארט ווי די תורה לאזט נישט, איז ער זוכה צו האבן א ברכה 'בכל' - אין אלע זיינע זאכן, סיי ברוחניות און סיי בגשמיות.

דאס איז אויך מרמז אין דאס וואס חז"ל זאגן (תענית ח:): 'אין הברכה מצויה אלא בדבר הסמוי מן העין', אז די ברכה איז נאר דא ביי א זאך וואס איז פארהוילן פון אויג. וואס דאס איז מרמז אז כדי אז א מענטש זאל זוכה זיין צו א ברכה, דארף ער זיך היטן זיינע אויגן פון קוקן אויף וואס מען טאר נישט, און נישט קוקן אויף א רשע, אדער אין פסול'ע ביכער און אויסגאבעס [און מכל שכן אויף די כלים טמאים רח"ל].

אויב א מענטש פארהוילט זיינע אויגן, און ער קוקט נישט אויף די אלע אויבנדערמאנטע זאכן, דעמאלטס איז ער זוכה אז די ברכה רועט ביי אים

לו הקב"ה סגולה לזה, לך לך מארץ וגומר אל הארץ אשר אראך, והיינו סוכה, כי בשם אני רואה אותך ואתה תראה אותי דרך נקבי הסכך, וזה אשר אראך. ולזה צריך שיהיו הכוכבים נראים מתוך נקבי הסכך לתוך הסוכה, למען להראות כי הש"י משגיח עלינו.

- מא -

דברי חיזוק פון אונזערדע צדיקים

חג הסוכות ושמיני עצרת

שמענדיג. דאס איז אויך מרומז אינעם פסוק (משלי כב ט) 'טוב עין הוא יבורך', אז דורכדעם וואס זיינע אויגן זענען גוט און הייליג, איז ער זוכה צו געבענמש ווערן שמענדיג מיט אלע ברכות. און אין דעם איז אויך אריינגערעכט, אז ווען א מענטש איז א 'טוב עין', דהיינו ער קוקט גוט אויף א צווייטן, ער פארגינט א צווייטן, און ער איז נישט מקנא א צווייטן, 'הוא יבורך' אזא איינער ווערט געבענמשט מיט אלא ברכות.

ווען א מענטש איז זוכה זיך צו היטן זיינע אויגן בקדושה, ער האט הייליגע און ריינע אויגן וואס זענען אפגעהיטן פון הסתכלויות אסורות, דעמאלטס קען ער זיין זיכער אז זיין גאנצע גוף וועט בעז"ה זיין אפגעהיטן פון עבירות, אזויווי מיר געפונען אין די ווערטער פון חז"ל (תענית כד.) 'כלה כל זמן שענייה יפות אין כל גופה צריכה בדיקה', אז ווען די אויגן זענען גוט און הייליג, איז דאס א ראיה אז די גאנצע גוף איז גוט און הייליג.¹²

¹² בית אברהם לסוכות, אושפיזא דאברהם: וה' ברך את אברהם בכל, בשם אבי הרה"ק ז"ל, בכ"ל ר"ת ב'רית כ'רתי ל'עיני מה אתבונן על בתולה. איש יהודי השומר עיניו מהסתכל ברע, הברכה אצלו ממש בכל, כי אין הברכה מצוי' אלא בדבר הסמוי מן העין, ששומר את עיניו מראות באסור, ומהסתכלות בפני אדם רשע, ומלקרא בספרים החיצונים, ואם הכל סמוי מעינו אז הברכה מצוי' אצלו. וטוב עין הוא יבורך, ונכלל בזה גם טוב עין, שמסתכל בעין טובה על חבירו ואינו מתקנא בו, הוא יבורך. וזהו מאחז"ל (תענית כד.) כלה כל זמן שענייה יפות אין כל גופה צריכה בדיקה, מי שיש לו עינים טהורות ונקיות מהסתכלויות אסורות, כל גופו משומר.

דברי חיזוק פון אונזערע צדיקים

חג הסוכות ושמיני עצרת

אושפיזא דיצחק

- בח -

די טיפע סיבה פארוואס עשו האט מצליח געווען אויסצונארן יצחק אבינו

הרה"ק רבי הערשעלע ליסקער זי"ע שרייבט א הפלא'דיגע טעם פארוואס השי"ת האט צוגעפירט אז עשו הרשע זאל קענען אזוי שטארק אויסנארן יצחק אבינו, עד כדי כך אז ער זאל דוקא אים ווילן בענטשן, און עס זאל זיך אים דאכטן אז נאר עשו איז ראוי לברכה און נישט יעקב אבינו.

ווייל עס איז באקאנט אז 'עשו' איז מרמז אויפן 'יצר הרע', ווייל פונקט ווי עשו איז געווען 'ציד בפיו' און אויסגענארט יצחק אבינו, אזוי אויך איז דאס די תחבולה פונעם יצר הרע, אז ער נארט אים מענטשן מיט כל מיני אופנים זיי צו מאכן זינדיגן און זיי אריינכאפן אין זיין געץ רח"ל. אזויווי מיר געפינען אין זוה"ק אז די נשמה ווערט אנגערופן 'ונה', וואס דאס איז מלשון 'אונאה' (אויסנארן), ווייל די יצר הרע נארט אים די נשמה איר צו מאכן זינדיגן.

עס איז באקאנט אז יצחק אבינו איז די מקור פון 'מדת הדין', אזויווי עס שטייט אין פסוק (בראשית לא מב) 'ופחד יצחק', און השי"ת האט געוואלט אז אפילו די מדת הדין זאל מסכים זיין אז א מענטש זאל קענען תשובה טון אויף זיינע עבירות, ווייל באמת איז ער דאך אומשולדיג, ווייל די יצר הרע האט אים פארנארט און געפאנגען. דעריבער האט השי"ת צוגעפירט אז יצחק אבינו אליינס זאל ווערן אויסגענארט דורך עשו הרשע, כדי אים צו ווייזן אז יעדע מענטש קען ווערן אויסגענארט און מאכן א טעות, און ממילא וועט ער מסכים זיין אז דאס זאל זיין א לימוד זכות אויף אלע אידן במשך

דברי חיזוק פון אונזערדע צדיקים

חג הסוכות ושמייני עצרת

אלע דורות, אז זייער תשובה זאל ווערן גרינג אנגענומען און השי"ת זאל זיין מוחל זיין זייערע עבירות וואס די יצה"ר האט זיי אריינגענארט דערין.

דאס איז אויך פשט וואס דער מדרש דרשנ'ט (ב"ר סה טו) אויפן פסוק וואס שטייט ביים שעיר לעזאזל (ויקרא מז כב) 'ונשא השעיר עליו את כל עונותם אל ארץ גזירה', זאגט דער מדרש אז 'שעיר' גייט ארויף אויף עשו הרשע וואס ווערט אנגערופן 'איש שעיר', און 'עונותם' איז נומריקן 'עונות תם', דאס מיינט אז עשו הרשע דארף נעמען אויף זיך אלע עבירות פון יעקב וואס ווערט אנגערופן 'איש תם'.

דאס איז מרמז אויף די אויבנדרמאנטע לימוד זכות אויף אידישע קינדער, אז וויבאלד זיי זענען תמימות'דיגע און וואוילע מענטשן, ממילא איז געלונגען פארן יצר הרע מיט זיינע פיפיגע תחבולות זיי אריינצונארן און מאכן זינדיגן, ממילא דארף השי"ת מען אננעמען זייער תשובה און זיי מוחל זיין, און אלע זייערע עבירות גייט טאקע ארויף אויף די קאפ פון עשו הרשע, וואס ער איז דער 'ציד בפיו'^כ.

^כ הישר והטוב לסוכות (שנת תרכ"ג לפ"ק): ביום ב' אמרתי הטעם שלמה עשה השי"ת ככה שירצה יצחק אבינו לברך את עשו וידמה בעיניו שהוא ראוי לברכה, ובוה אמרתי ג"כ על המד"ר עה"פ ונשא השעיר עליו את כל עונותם עוון ת"ם, עון יעקב הנקרא איש תם. דהנה עשו הי' ציד בפיו והוא היצה"ר שמרמה את האדם עד שבא למעות אחריו, וכמבואר בזה"ק שלכך נקראת הנשמה יונה שנתאנה ע"י היצר הרע. והנה יצחק אבינו היה המקור של מדה"ד פחד יצחק, לכן עשה זאת השי"ת שירמה עשו את יצחק כדי להראות לו שיכול האדם למעות, ופרט אדם שהוא תם בודאי בנקל יוכל למעות אחריו שדומה לו כי כן הוא האמת כמו שהוא הולך באמת, ולכן כתבה התורה עונות"ם עו"ן ת"ם, וא"כ בנקל יכול האדם לעשות תשובה כיון שיש לו תירוץ מספיק, ודו"ק.

דברי חיזוק פון אונזערע צדיקים

חג הסוכות ושמני עצרת

אושפיזא דיעקב

- כט -

יעקב אבינו קומט אין סוכה און בענטש אונז בברכת התורה!

עס שטייט אין זוה"ק (ח"ג קד.) אז ווען יעקב אבינו קומט אריין אין די סוכה, זאגט ער דער פסוק (ישעיה נח ח) 'אז יבקע כשחר אורך וארוכתך מהרה תצמח'.

דער הייליגער ראפשיצער רב זי"ע איז מסביר דעם טעם דערפון, ווייל אין די נאמען 'יעקב' איז מרומז די גאנצע תורה, ווייל די יו"ד איז מרמז אויף די 'עשרת הדברות' און די איבריגע אותיות 'קעב' איז מרמז אויף די 172 ווערטער וואס זענען דא אין די 'עשרת הדברות'.

דאס זאגט יעקב אבינו ווען ער קומט אריין אין די סוכה 'אז יבקע', 'יבקע' איז אותיות 'יעקב', דאס מיינט אז יעקב אבינו בענטש די אלע וואס זיצן אין די סוכה אז זיין זאלן זוכה זיין צו די 'כתר תורה', צו לערנען און פארשטיין די הייליגע תורה. 'כשחר אורך' איז אויך מרמז אויף די תורה, אזוי ווי 'חז"ל זאגן (מגילה מז:): 'אורה זו תורה'. און ער פירט אויס 'וארוכתך מהרה תצמח' [-און דיין רפואה זאל שנעל ארויסשפראצן], ווייל די תורה הקדושה איז א רפואה אויף אלעס, אזוי ווי דער פסוק זאגט אין משלי (ג ח) 'רפאות תהי לשרך', און דורך די תורה הקדושה וועלן מיר זוכה זיין צו א רפואה אויף אלע ענינים ברוחניות ובגשמיות^{כז}.

^{כז} זרע קודש לסוכות (יום ג'): אז יבקע כשחר אורך וארוכתך מהרה תצמח. כתב בזה"ק שכשבא יעקב להסוכה אומר זה הפסוק וכו', או יאמר ע"ד שכתבנו במקו"א שביעקב מרומז כל התורה, שהיו"ד מרמז על יו"ד דברות שיש בהם קע"ב תיבות וזהו יעקב, וזהו שנאמר אז

דברי חיזוק פון אונזערדע צדיקים

חג הסוכות ושמיני עצרת

אושפיזא דמשה

- 5 -

אפילו זיין עניויות האט משה רבינו באהאלטן!

ביי די מראה הסנה שטייט אין פסוק (שמות ג ד) 'ויסתר משה פניו' [-און משה רבינו האט באהאלטן זיין פנים].

דער הייליגער ייטב לב זי"ע איז מרמז אין דעם די מורא'דיגע מדריגה פון משה רבינו ע"ה, אז נישט נאר וואס ער איז געווען דער 'עניו מכל אדם', און ער האט זיך געהאלטן קלענער ווי יעדעם איינעם. נאר אויך דאס אליינס, דהיינו זיין געוואלדיגע מדת העניויות האט ער אויך באהאלטן אז קיינער זאל דאס נישט באמערקן, און קיינער זאל נישט וויסן דערפון.

דאס זאגט דער פסוק 'ויסתר משה פניו', דאס ווארט 'פניו' גייט ארויף אויף זיין 'עצמיות', דהיינו זיין עצם מהות, וואס דאס איז געווען די מדת הענוה. דאס מיינט אז משה רבינו האט באהאלטן פון מענטשן זיין עניויות אז מען זאל נישט וויסן דערפון. אזויווי מיר געפינען טאקע אז דער זוה"ק פ' בלק (דף ר"ה) שרייבט, אז די 'בנות צלפחד' האבן בכלל נישט געוואוסט פון משה רבינו'ס עניויות. און דאס איז מרומז אין דעם וואס די מילוי פון זיין נאמען משה איז מ"ם ש"ן ה"א, וואס דאס איז די ווארט 'מאין', וואס דאס איז מרמז אויף די מדת הענוה.

יבקע כשחר אורך כו', שמברך את היושבים בסוכה בברכת התורה שהיא בחינתו, שיזכו לכתר תורה, וזה שנאמר יבקע אותיות יעקב, שמרומז התורה בשמו, וכשחר אורך אורה זו תורה, ואמר וארוכתך מהרה תצמח, כי התורה היא רפואה כמ"ש רפאות תהי לשרך וכו'.

דברי חיזוק פון אונזערע צדיקים

חג הסוכות ושמני עצרת

און דאס ווייזט אז די מדת הענוה איז געווען באהאלטן ביים אים (אזוויי די ווארט 'מאין' איז באהאלטן אין די מילוי פון די אותיות) דהיינו אז קיינער האט דאס נישט קלאר געקענט זען.

אושפיזא דיוסף

- לא -

אין יום טוב סוכות קענען מיר זוכה זיין צו 'קדושת יוסף'!

הרה"ק רבי לייבעלע איגר זי"ע מיינט דעם פסוק (בראשית מט כב) 'בן פורת יוסף בן פורת עלי עין', אז די ווארט 'פורת' איז מלשון 'רפואה', אויך די ווארט 'עלי' איז מרמז אויף רפואה, אזוויי דער פסוק (ירמיה ל יז) זאגט 'כי אעלה ארוכה לך'. און דאס איז מרמז אז דורך די בחינה פון 'קדושת יוסף' קומט א רפואה אויף די אויגן, און מען איז זוכה צו א געוואלדיגע און גרויסע אור. אזוויי חז"ל זאגן, אז בזכות וואס יוסף הצדיק האט זיך געהיטן נישט צו זעטיגן זיינע אויגן און קוקן ח"ו דארט ווי מען טאר נישט, האט ער זוכה געווען זיך צו זעטיגן מזוי השכינה.

דאס איז די בחינה פון 'קדושת יוסף', אז ער איז 'עלי עין', דאס הייסט ער איז העכער און שטערקער פון זיינע אויגן. ווייל די טבע פון א מענטש איז פארקערט, צו ווערן נאכגעשלעפט נאך זיינע אויגן, צו זען און קוקן אלעס וואס קומט אים אונטער, סיי

⁵ ייטב פנים (מאמר קדישין) ליל ד' דסוכות: ויסתר משה פניו, שהסתיר עצמותו, כפירוש הרמב"ם בשורש פנים, היינו מה שהיו עניו, כדאיתא בזהר בלק גבני בנות צלפחד ואינו לא ידעו דהא משה עניו מאד, ורמז לזה כי מש"ה במלואו מ"ם ש"ן ה"א בו טמיר ונעלם אותיות מאי"ן כידוע.

דברי חיזוק פון אונזערע צדיקים

חג הסוכות ושמיני עצרת

ווייל ער האט הנאה פון דעם, און סיי ווייל עס דאכט זיך אים אז עס וועט ארויס קומען פאר אים א תועלת דערפון. אבער יוסף הצדיק איז געווען שטערקער ווי זיינע אויגן, און ער האט אינגאנצן מבטל געווען די כח פון זיינע אויגן, אז זיי זאלן אים נישט קענען מאכן זען אלע זאכן וואס קומען אונטער, אזויווי דער פסוק זאגט (במדבר טו למ) 'ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם'. און בזכות זה האט יוסף הצדיק זוכה געווען צו באקומען א געוואלדיגע ליכטיגקייט פון די זיו השכינה.

יעצט ביי 'אושפיזא דיוסף' ווערט נמשך אט די הייליגע קדושה אויף אונז, אז מיר זאלן אויך קענען זוכה זיין צו שמירת עינים כראוי, און מיר זאל אויך קענען ממשיך זיין אויף אונז די געוואלדיגע ליכטיגקייט פון די 'זיו השכינה', און פון די 'אושפיזא דיוסף' צעשפרייט זיך די קדושה אויף אלע טעג פונעם יום טוב סוכות. און ממילא קומט אויס אז די טעג זענען אויך מסוגל אויסצוהיילן די אויגן בגשמיות, ווייל דורכדעם וואס עס ווערט נמשך די גרויס ליכטיגקייט ברוחניות, קומט אויך אראפ א ליכטיגקייט בגשמיות^{לא}.

^{לא} תורת אמת, שבת חול המועד (אושפיזא דיוסף): בן פורת יוסף בן פורת עלי עין, ענין פורת יש לומר שהוא לשון רפואה, וכן תיבת על"י רומז ג"כ על רפואה, כלשון כי אעלה ארוכה לך, ומלשון תעלה. והיינו שמבחינת קדושת יוסף בא הרפואה להעינים, כי הנה אמרו ז"ל על יוסף עיון שלא רצתה לזיון ממהש שאינו שלה תזכה לזון מזיו השכינה, והיינו כי זהו בחי' קדושת יוסף להיות עולה על העין, כי מטבע האדם הוא להיות נמשך אחר מראה עיניו, הן ממה שיש לו הנאה מן הראיה, והן ממה שנראה בעיניו שיגיע לואיזה תועלת, ובחי' יוסף הוא להיות עולה על העין לבטל ממנו את כח הראיות הללו, כמו שנאמר ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם וגו', וממילא על ידי זה זוכה לבחינת האור בשרש, ובקדושת היום הזה אושפיזא דיוסף נמשך ונתפשט ההארה דקדושה לכל ז' ימי החג, כי בחי' יסוד ממשיך אורה לכל השבע

דברי חיזוק פון אונזערע צדיקים

חג הסוכות ושמני עצרת

הושענא רבה

- לב -

דריי פירושים אויף 'הושענא רבה'!

דער הייליגער קאנצער מגיד זי"ע פלעגט מייטשן דריי פירושים אויף די נאמען פונעם מאג 'הושענא רבה'. די ערשטע מייטש: 'הושענא רבה' א גרויסע הילף, אז עס זאל זיין א גרויסע ישועה פאר אידישע קינדער. די צווייטע מייטש: 'הושענא רבה' דער גרויסער זאל העלפן, אז השי"ת וואס ער איז דער 'רב ושליט' ער זאל אונז העלפן. די דריטע מייטש: 'הושענא רבה' דער גרויסער זאל געהאלפן ווערן, אז די עיקר תכלית פון אלע אונזער תפלות דארף צו זיין, אז די שכינה הקדושה זאל אויסגעלייזט ווערן פון איר גלות און צער, אזויווי דער פסוק זאגט (ישעיה סג ט) 'בכל צרתם לו צר'.

מדות דקדושה, כאמרם ז"ל ניתן לצדיקים אורה ולישרים שמחה, שנאמר אור זרוע לצדיק ולישרי לב שמחה, וממילא נמשך בקדושת היום הזה רפואה גם על עינים שהם כלי האות גם בגשמיות, שנשפע בהם הארה מהאור זרוע לצדיק כנ"ל.

כ" עבודת עבודה (שיחות קודש א') לסוכות: המגיד הקדוש מקאנצין זי"ע היה רגיל לפרש שלשה פירושים על שם היום 'הושענא רבה', פי' אחד, הושענא רבה, א גרויסע הילף, שתהיה ישועה גדולה ורבה לבני ישראל. הפירוש השני, הושענא רבה, דער גרויסער זאל העלפן, שהבורא ב"ה דאיהו רב ושליט הוא יעזרינו. הפירוש השלישי, הושענא רבה, דער גרויסער זאל געהאלפן ווערן, שעיקר תכלית כל התפלות שביום הזה צריכה להיות, שהשכינה הק' תצא מגלותה וצערה, כי בכל צרתם לו צר.

דברי חיזוק פון אונזערדע צדיקים

חג הסוכות ושמיני עצרת

שמיני עצרת ושמחת תורה

- ל' -

די פנימיות'דיגע עבודה פון שמיני עצרת: 'קבלת עול מלכות שמים'!

עס ווערט געברענגט אין די ספרים הקדושים, אז די הקפות וואס מיר מאכן סוכות און הושענא רבה מיט די ד' מינים, דאס איז אזויווי די הקפות וואס יהושע האט געמאכט צו איינווארפן די חומה פון יריחו.

דער הייליגער שם משמואל זי"ע איז מסביר די טיפקייט וואס ליגט אין דעם. ווייל די נאמען פונעם שטאט 'יריחו' איז מלשון 'ריח' (רש"י יחזקאל כו ז'), און 'ריח' איז מרמז אויף די פנימיות פון א זאך, אזויווי מיר געפונען אין חז"ל (ברכות מג:) אז נאר די נשמה איז נהנה פון א ריח און נישט דער גוף, ווייל וויבאלד די נשמה איז א פנימיות'דיגע זאך, איז זי נאר נהנה פון א 'דבר פנימי'. און אזוי אויך די שטאט 'יריחו' האט געהאט אין זיך א פנימיות'דיג קדושה, ענליך צום בית המקדש.

און די 'חומה' פון יריחו, איז מרמז אויף די שטארקע קליפות וואס האבן נישט געלאזט צוקומען צום פנימיות, ווייל ווען עס קומט צו די פנימיות פון די קדושה, פארלייגן זיך אלע כוחות הטומאה גאר שטארק אז מען זאל נישט קענען צוקומען צו דעם, אזויווי די דערנער וואס נעמען ארום דעם רויז. און דעריבער האט יהושע דאס געדארפט ארום נעמען זיבן טעג, און אינעם זיבעטן טאג האט עס ארומגענומען זיבן מאל, ווייל ער האט געדארפט מכניע זיין די כוחות הטומאה פון אלע ז' אומות, וואס זיי האבן זיך דארט פארלייגט נישט צו צו לאזן די אידן צו די פנימיות הקדושה פון יריחו.

דברי חיזוק פון אונזערע צדיקים

חג הסוכות ושמיני עצרת

די זעלבע זאך איז די הייליגע טאג 'שמיני עצרת' וואס דאס איז די 'נקודה הפנימיות' פון די אלע הייליגע טעג וואס זענען אריבער, ראש השנה, יום כיפור און סוכות. וואס די עבודה פון שמיני עצרת איז מקבל צו זיין עול מלכות שמים בפנימיות הלב, צו דינען השי"ת מיטן גאנצן הארץ לשם שמים אן קיין שום זייטיגע פניות, וואס דאס איז באמת די תכלית און ציהל פון אונזער גאנצע עבודה אין די הייליגע טעג. און הרה"ק מקאצק זי"ע האט געזאגט, אז עס איז לייכטער פאר א מענטש צו טון אלע סארטן סיגופים אין די וועלט, ווי צו מקבל זיין אויף זיך עול מלכות שמים, און זיך פירן אייביג נאר על פי התורה. וויבאלד די קבלת עול מלכות שמים איז א פנימיות'דיגע עבודה און דאס איז די אמת'ע תכלית, דעריבער ווענדן די כוחות הטומאה אן אלע סארטן תחבולות צו שטערן א מענטש אנצוקומען צו דעם, זיי דערשרעקן דעם מענטש און פארמישן אים אויף פארשידענע אופנים, און זיי נעמען ארום די 'נקודה הפנימיות' פון אלע זייטן אז מען זאל נישט קענען צוקומען דערצו, ממש אזויווי די 'חומת יריחו' וואס האט נישט געלאזט צוקומען צום פנימיות.

דעריבער מאכן מיר די 'הקפות' במשך די זיבן טעג פון סוכות, און אום 'הושענא רבה' וואס דאס איז די זיבעטע טאג מאכן מען זיבן מאל 'הקפות', אזויווי יהושע האט געטון ביי די חומת יריחו, ווייל אום הושענא רבה זענען מיר זוכה איינצואווארפן די חומה פון די כוחות הטומאה וואס ווילן אונז נישט לאזן צוקומען צום פנימיות פון קבלת עול מלכות שמים. און דורכדעם קענען מיר טאקע זיין אינעם טאג פון שמיני עצרת צו מקבל זיין אויף זיך ריכטיג דעם עול מלכות שמים בפנימיות הלב.

דאס איז אויך די סיבה פארוואס מיר מאכן שמיני עצרת די 'הקפות' מיטן ספר תורה, ווייל מיט דעם בויען מיר אויף א נייע 'חומה דקדושה', וואס דאס וועט אפהאלטן די

דברי חיזוק פון אונזערע צדיקים

חג הסוכות ושמיני עצרת

כוחות הטומאה אז זיי זאל מער נישט קענען זיך דערנענטערן צו די קדושה. און די חומה ווערט געבויעט דוקא מיט די תורה, ווייל די תורה איז מגינה ומצלי מן החמא, און איז ווי א חומה בצורה קעגן אלע כוחות הרע וכוחות הטומאה²⁶.

²⁶ שם משמאל לחושענא רבה (שנת תרע"ד): איתא בספרים שהקפות שבסוכות והו"ר הן דוגמת הקפת חומת יריחו. ונראה לפרש דהנה יריחו נקראת ע"ש הריח כדאיתא ברש"י, וריח הוא פנימיות הדבר, וע"כ הוא דבר שהנשמה נהנית ממנו כבש"ס ברכות (מ"ג ע"ב), כי הנשמה באשר היא פנימיות אינה נהנית אלא מדבר פנימי. וע"כ הניחו דשנה של יריחו למי שיבנה בהמ"ק בחלקו (ספרי פ' בהעלותך י' ל"ב), כי היא דוגמת מקום בהמ"ק הנקודה הפנימית. וחומת יריחו היא קליפה קשה שאינה מנחת לבוא אל הפנימיות. וע"כ נתקבצו באו ביריחו להלחם נגד ישראל כל שבע האומות כמבואר ביהושע (כ"ד י"א), כי לפנימיות סובבים מכל צד, והקוצים הם סביב סביב ל'שונה. וע"כ כדי להפיל חומת יריחו הקיפוה שבעה ימים, ובשביעי שבע פעמים לעומת הקליפה הקשה שבחומה כפול שבעה מכל שבע האומות. ודוגמא לזה הוא שמ"ע שהוא הנקודה הפנימית מכל הימים שעברו ר"ה יוה"כ וסוכות, והוא קבלת עול מלכות שמים באמת ובלב תמים, וביחוד הכוונה להש"י בלי שום עירוב כוונה וזהו תכלית הכל. וכ"ק זקוני וצללה"ה מקאצק הגיד כי יותר נוח לגוף לקבל על עצמו כל מיני סיגופים שבעולם מלקבל על עצמו עול מלכות שמים, ואין סיגוף גדול לגוף יותר מלהיות תחת עול מלכות שמים להתנהג בכל עניניו רק עפ"י התורה, עכת"ד. ובאשר שזה תכלית הכל עומדים כנגד זה כל כחות החיצונים לבלבלו לערבו להממו ולהבהילו, והם סובבים את זו הנקודה מכל צד בכל מצדקי למנוע את האדם מלזכות לנקודה זו, וזהי דוגמת חומת יריחו. ובהקפות של סוכות והו"ר שבע פעמים מפילין את החומה, ובא הזמן היותר נכון לקבל עליו עול מלכות שמים שלימה כנ"ל. ובשמ"ע עושין הקפות עם ס"ת, היינו בזה עושין חומה קדושה לכל יתקרבו עוד כחות החיצונים, והיא התורה, כי התורה היא חומה בצורה בפני החיצונית מגינה ומצלא, וזהו הענין שבשמ"ע מקיפין בס"ת.

דברי חיזוק פון אונזערע צדיקים

חג הסוכות ושמיני עצרת

- לך -

שמיני עצרת ווערן 'באפרייט' אלע פארווארפענע נשמות!

פֿיום השמיני עֲצֶרֶת תַּחֲיָה לָכֶם (במדבר כט, לה)

אין דעם אכטן טאג [פון סוכות] זאל זיין א פארזאמלונג פאר איך

דער הייליגער ייטב לב זי"ע ערקלערט בדרך צחות, אז ווען א קעניג פראוועט א גרויסע חתונה וכדו', באפרייט ער אלע ארעסטירטע, און מען דארף זיי צוריק ארייננעמען אינדערהיים. דאס זעלבע, אין שמיני עצרת ווערט א בחינה פון א חתונה אין די עולמות עליונים, און דאן נעמט דער אויבערשטער ארויס אלע הייליגע חלקים פון קדושה און אלע נשמות וואס זענען געווען 'ארעסטירט' און פארווארפן צווישן די קליפות, און ער באפרייט זיי, און דעריבער דארף מען זיי צוריק ארייננעמען אינדערהיים.

דאס איז מרומז אין דעם פסוק: "וביום השמיני עצרת תחיה לכם" – אין שמיני עצרת זאלט איר איינזאמלען די אלע פארווארפענע חלקים און נשמות, און זיי צוריק אריינברענגען אינדערהיים^{לד}.

^{לד} וזל"ק (ייטב פנים לשמיני עצרת, טו): ביום השמיני עצרת תהיה לכם ע"ד צחות כי כשמלך עושה שמחה של נשואין וכדומה מוציא האסורים לחפשי ולחירות וצריך לאסוף אותן הביתה והנה בשמיני עצרת זמן שמחת תורה כחתן יוצא מחפתו כביכול כידוע ליודעי חן מכוונת ברכת גשם או מוציא הניצוצות הקדושות ונשמות דאזלין ערטלאין לחפשי וחירות וצריך לאסוף אותן הביתה וז"ש וביום השמיני עצרת לשון כנישו ואסיפה כתרומתו תהיה לכם ותבין.

דברי חיזוק פון אונזערדע צדיקים

חג הסוכות ושמיני עצרת

- לה -

שמיני עצרת ווערן מיר פאראייניגט מיט די געטליכקייט פונעם אויבערשטן אליין!

דער הייליגער תפארת שלמה זי"ע זאגט: בעפאר דער אויבערשטער האט באשאפן די וועלט, זענען אלע אידישע נשמות געווען כביכול פאראייניגט מיטן אויבערשטן, נאר כדי עס זאל קענען באשאפן ווערן א גשמיות'דיגע וועלט, האט דער אויבערשטער כביכול 'אפגעטיילט', פארקלענערט, און מצמצם געווען זיין ענדלאזע ליכטיגקייט, און אזוי באשאפן אלע וועלטן.

די העכסטע מדריגה איז, ווען אידן זענען זוכה צו ווערן צוריק פאראייניגט אין זייער שורש, און זיי ווערן בטל צו דער ליכטיגקייט וואס איז געווען בעפאר די וועלט-באשאף.

אט דער ענין פאסירט אום שמיני עצרת, ווייל 'עצרת' איז א לשון פון 'איינזאמלען', און די טיפע כוונה איז, אז מיר ווערן 'איינגעזאמלט' און פאראייניגט מיט די געטליכקייט פון השי"ת אליין כביכול.

דאס איז די כוונה פון די ווערטער פון חז"ל (סוכה נה:), אז שמיני עצרת זאגט דער אויבערשטער פאר די אידן: מאכט'ס א קליינע סעודה וואס מיר זאלן זיך פרייען צוזאמען, ווייל אין דעם טאג זענען מיר זוכה צו זיין 'צוזאמען' מיטן אויבערשטן און פאראייניגט מיט אים^{לה}.

^{לה} וז"ל (תפארת שלמה, לשמחת תורה): יהי ד' אלהינו עמנו כאשר הי' עם אבותינו אל יעזבנו ואל ישנו. יש להעיר ולהתבונן בדבר זה שאנו אומרים בשמ"ע כפילות

דברי חיזוק פון אונזערע צדיקים

חג הסוכות ושמיני עצרת

הדברים אלהינו ואלהי אבותינו אלהי אברהם הלא כבר אמר אלהי אבותינו. אולם כבר פרשנו במ"א כי הוא ב' ענינים אבות הוא לשון רצון כמ"ש ולא אבה. וכמ"ש בגלל אבות שעשו רצונך. רמז על הרצון העליון קודם בריאת העולם האבות היו כלולים בעצמותו כביכול. וזה בעבור אבותינו שבטחו בך לשון דבקות כמ"ש וטח את הבית והוא מדרגה העליונה שהי' ברצונו ית"ש קודם ברי"ע וכל אדם מבנ"י יש לו חלק ממעל כמ"ש חלקי ד' אמרה נפשי. ובוה פרשתי הפ' ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדוני פי' האדם רצה לגשת אל הרנה ותפלה האמנם כי יודע מרת נפשו ושפל מצבו. אעפ"כ לא יפול בדעתו ויתחזק בעצמו כי בכל אדם יש בו חלק אלקי ואל זה אני מתפלל כמ"ש בי אדוני. ר"ל חלק האדנות והאלקות שיש בו הוא הגשה לתפלה אכן יש עוד מדרגה גדולה מזו אם האדם מעורר תכלית הרצון העליון שהי' קודם בריאת העולם שהיו כל הנשמות מבנ"י כלולים בעצמותו ית"ש. כמ"ש ויפח באפיו נשמת חיים. וכמ"ש נעשה אדם בצלמנו כדמותנו כמ"ש בספרים מאן דנפח מעצמו נפח. וקודם ברי"ע היו כל הנשמות כלולים בא"ם ב"ה. אך הבורא ב"ה הי' צריך לצמצם א"ע שיהי' בריאת עולם. וזה ענין שמיני עצרת. שפרש"י משל למלך שעשה סעודה כו' קשה עלי' פרידתכם פי' לשון ההפרדה שייך לפי ערך עצמיות הא"ם ב"ה שהיו כולם כלולים באחדותו א"ם ב"ה עד שהי' צריך הא"ם ב"ה לצמצם א"ע שיהי' באפשרי ברי"ע. שקודם הבריאה היו כולם כלולים בו ולא הי' שום בחירה. לכן הי' צריך בחי' הצמצום כדי שיהי' האדם בעל בחירה לעשות כרצונו וממילא זה בחי' פירוד לפי ערך העצמיות א"ם שהי' מקודם וז"ש עצרת לשון כניסה להכניס הכל כמו קודם הבריאה כנ"ל. וזהו עשו סעודה קטנה שנשמח בו אני ואתם יום אחד פי' כמו קודם הבריאה שהיו כולם כלולים באחדות גמור כלולים בא"ם ית"ש. וזה שאנו מתפללים ע"ז בשמ"ע יהי ד' אלהינו עמנו כאשר הי' עם אבותינו היינו כלולים ברצון הקדום שהי' קודם בריאת עולם.

דברי חיזוק פון אונזערע צדיקים

חג הסוכות ושמני עצרת

- ל -

אומאויפהעדליכע סייעתא דשמיא צו זיין דיין פון שלעכטע מחשבות!

הקפה ו'

יְקִיר אֲמֹר לְצִרֹתֵי דִי, נִזְהָג בְּצִאָן יוֹסֵף הוֹסִיף מִחֲמַדִּי,

יִסֹּד בְּצִיּוֹן אֶל חֵי יִקְרַת יִסּוּדִי, וְנִחַלְתָּ עָרִיצִים שְׂדִי

באליכטער באשעפער, זאג פאר מיינע צרות: "גענוג"; באשעפער וואס דו פירסט כלל ישראל (וואס ווערן אנגערופן 'יוסף') פונקט ווי שאף - פארמער מיינע גלוסטענישן [די גלוסטיגע לאנד ארץ ישראל]; לעבעדיגער באשעפער, בוי אויף און באפעסטיג די טייערע יסודות פון דעם בית המקדש, און דאן וועלן די רשעים ירשענען זייער פארדינטע שטראף פונעם אויבערשטן

מִרְנָה רַבִּיחַ"ק מִסַּאטְמָאר זי"ע שטעלט זיך, פארוואס נוצט ער דעם לשון "אמור לְצִרֹתֵי דִי" [זאג פאר מיינע צרות - גענוג], לכאורה וואלט מער געפאסט צו זאגן "תאמר לְצִרֹתֵי דִי" [דו זאלסט זאגן פאר מיינע צרות - גענוג]?

נאר די טיפע כוונה פון דער בקשה איז, אז מיר זאלן זוכה זיין געראטעוועט צו ווערן פון שלעכטע מחשבות, און זיין ריין אין דעם ענין פון 'קדושת היסוד', און אויף דער מידה פון 'יסוד' פאדערט זיך א שטענדיגע סייעתא דשמיא, אז מען זאל חלילה נישט נכשל ווערן אין שלעכטע מחשבות, דעריבער דרוקט ער זיך אויס מיט א לשון 'אמור', וואס דאס ווייזט אויף א 'לשון הווה' - א זאך וואס גייט אן שטענדיג, און דאס שטעלט זיך קיינמאל נישט אפ, ווייל אויף דעם ענין דארף מען האבן סייעתא דשמיא אלעמאל אן אפשטעל.

דברי חיזוק פון אונזערע צדיקים

חג הסוכות ושמיני עצרת

לויט דעם קען מען ערקלערן דעם המשך פון דעם פיוט, אז דאס וואס ברענגט צו דעם מענטש צו פוגם זיין חלילה אין דעם ענין, איז דער ענין פון 'גלוסטן', אז ער גלוסט צו שלעכטס. און ווילאנג א מענטש שפירט אז ס'קומט אים אריין אין הארץ שלעכטע תאוות, דארף ער זיך מתגבר זיין זיי צו פארטרייבן, אז זיי זאלן בכלל נישט אריינקומען ביי אים אין הארץ, אבער ווען א מענטש איז זוכה צו דער מדרגה פון יוסף הצדיק, אז ער איז שוין גענצליך ריין אין דער מידה פון 'יסוד', דאן דארף ער זען, ארויפצוברענגען די אלע גלוסטענישן וואס קומען אים אריין אין הארץ, און זיי צוריקברענגען צו די קדושה, אז ער זאל זיי נוצן צו גלוסטן צום אויבערשטן, און צו טון מצוות.

דאס איז מרומז אין דעם המשך פון דעם פיוט: "נִזְהָג בְּצֵאֵן יוֹסֵף" – ווען מען איז שוין זוכה צו דער מדרגה פון יוסף הצדיק, דאן: "הוֹסִיף מִחֻמְדֵּי" – דארף מען מוסיף זיין די גלוסטענישן, און דאס ארויפברענגען צו די קדושה.

און ער פירט אויס: "יִסְדַּר בְּצִיּוֹן אֶל חַי יִקְרַת יִסְדֵּי" – דורכדעם וואס מען וועט זיך מתגבר זיין זיך צו רייניגן אין דעם ענין פון 'יסוד', וועט מען זוכה זיין צו די גאולה שלימה, ווי ס'איז באקאנט, אז די גאנצע גאולה איז געוואנדן אין דעם. דער אויבערשטער זאל העלפן, אז מיר זאלן זוכה זיין בקרוב צו די גאולה שלימה¹⁵.

¹⁵ וז"ל"ק (חידו"ת מהר"ם, לסוכות, עמ' קכ, שנת תשי"ז): עוד אפשר לומר דלכאורה יש לדקדק למה לא אמר תאמר לצרותי די כמו שאומרים בן בכל התפלות לשון כזה אמנם הנה מדה זו מדת יסוד צריכין סיעתא דשמיא תמיד שלא להכשל במחשבות רעות ע"כ אמר יקר אמור לשון הוה כמו זכור ושמוד מפני שתמיד בלי הפסק צריכין סיעתא דשמיא בענין זה ע"כ מבקשין יקר אמור תמיד לצרותי די היינו שנגצל ממחשבות רעות תמיד. והנה יסוד מדה זו היא חמדה

דברי חיזוק פון אונזערע צדיקים

חג הסוכות ושמני עצרת

- לז -

אז מען נעמט נישט די גאולה פאר די צייט איז מען זוכה צו די גאולה

אַמֶּת וַיִּצִיב... וְטוֹב וַיִּפֶּה הַדְּבָר הַזֶּה עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד

די זאך (פון קבלת עול מלכות שמים) איז אמת און

ריכטיג... און גוט און פיין אויף אונז, אויף אייביג

מרן רביה"ק מסאטמאר זי"ע שטעלט זיך, פארוואס פעלט אויס צו אויספירן
"לעולם ועד", לכאורה איז שוין אליין פארשטענדליך, אז א זאך וואס איז אמת און
ריכטיג בלייבט אויף אייביג?

נאר ס'איז באקאנט, אז דער מקור פון דעם נוסח קומט פון די אידן וואס האבן
געוואוינט אין שטאט טולטילה אין די צייט פון גלות בבל, און ווען עזרא הסופר
האט געוואלט ארויפגיין קיין ארץ ישראל אויפצובויען דעם צווייטן בית המקדש,
האט ער געשיקט צו זיי, אז זיי זאלן אויך ארויפקומען, אבער זיי האבן נישט
געוואלט, ווייל זיי האבן געוואוסט, אז דער בית המקדש וועט צום סוף חרוב ווערן,
און דאס איז נישט קיין אייביגע גאולה, און כדי מען זאל זיי נישט חושד זיין, אז זיי

והאדם צריך להתגבר תמיד שלא יבוא בלבו החמדה כלל אמנם כשבא האדם בעושהי"ת
למדת יוסף הצדיק היינו שמשלים עצמו במדת יסוד אז צריך לראות להעלות מדת החמדה
ולהוסיפה אל הקדושה וז"ש נוהג כצאן יוסף דכשבא למדרגת יוסף הצדיק אז הוסיף מחמדי
צריך לראות להוסיף מדת החמדה אל הקדושה יסד בציון א' חי יקרת יסודי שזה הוא יסוד
הגאולה שנקרא קיבוץ נדחים כידוע והגאולה שלימה תלוי בזה, השי"ת יזכנו לגאולה שלימה
במהרה.

דברי חיזוק פון אונזערע צדיקים

חג הסוכות ושמייני עצרת

האבן חלילה פארלוירן זייער אמונה, האבן זיי אים געשיקט דעם וואונדערליכן לויב פון 'אמת ויציב', און די אנשי כנסת הגדולה האבן דאס אריינגעשטעלט אין דאווענען, און מיר געפינען, אז דאס איז גאר א וויכטיג צו זאגן, און לגבי געוויסע דינים אפילו וויכטיגער ווי קריאת שמע אליינס (זע ברכות כא.).

דער מדרש זאגט (ילקוט, בא, רמז קצא), אז די גאולה העתידה וועט זיין אין זכות פון דעם וואס אידן ווארטן אויף די גאולה, און מען נעמט נישט אליין די גאולה בעפאר די ריכטיגע צייט.

דאס איז די טיפע כוונה פון 'אמת ויציב', אז די אידן פון טולטולה האבן אים געשיקט, אז מיר ווילן בלייבן דא, און ליידן ווייטער פון די גלות, און אויסווארטן ביז דער אויבערשטער וועט אונז אויסלייזן, און דורכדעם וועט זיין "לעולם ועד" – אז מיר וועלן זוכה זיין צו די גאולה שלימה וואס וועט זיין אויף אייביג, א נצחיות'דיגע גאולה, ווייל דורכדעם וואס מיר ווארטן דא אין גלות, און מיר זענען מקבל אויף זיך דעם עול פון די גלות, וועט דאס צוברענגען צו די נצחיות'דיגע גאולה^{לו}.

^{לו} וזל"ק (חידושי מהרי"ט, לסוכות, עמ' קבא, יום שמו"ת לפני ההקפות שנת תשכ"ב): אמת ויציב ונכון וכו' וטוב ויפה הדבר הזה עלינו לעולם ועד. יש להבין אומרו לעולם ועד דכבר אמר אמת ויציב ומובן שכל אמת קיים לעולם. הנה ידוע דשבח זה תקנו אנשי טולטולה כאשר שלח עזרא הסופר אליהם לעלות לא"י ולא אבו לפי שידעו כי עתיד ביהמ"ק ליחרב ואין זה אלא פקידה ולא גאולה נצחית וכדי שלא יחשדו בהם שנתרופפה אמונתם שלחו לו את השבח הזה ואנכה"ג קבעו אותה בתפלה והחמירו בה מאוד

דברי חיזוק פון אונזערדע צדיקים

חג הסוכות ושמיני עצרת

יותר מק"ש דספק קרא ק"ש אינו חוזר ספק קרא אמת ויציב חוזר וקורא מפני שיש בה יצי"מ. והנה ק"ז היש"מ זלה"ה בהפטרה לפ' שופטים פי' הפסוק כי לא בחפזון תצאו ובמנוסה לא תלכו כי הולך לפניכם ה' ומאספכם אלקי ישראל דגאולות הקודמות היו ע"י בשר ודם אבל גאולה העתידה תהי' רק ע"י הקב"ה בכבודו ובעצמו ולכן צריך לתקן הכל מקודם ובשכיל כך נתארך הגלות עיי"ש וכבר הובאו דבריו לעיל, וידוע מה דאיתא בילקוט פ' בא (רמז קצ"א) דגאולה העתידה תהי' בזכות נטרוגא כמ"ש והי' לכם למשמרת ופי' הזי"ר דהכוונה בזכות זה שממתינים על הגאולה ולא ימלו גאולה לפני הזמן וזה ששלחו לו אנשי טלמולה ויציב ונכון וכו' שאנו רוצים להשאר כאן ולסבול עול הגלות עד שיעלה רצון מאת הבוית"ש ועי"ז יהי' הדבר הזה עלינו לעולם ועד פי' שגאולה העתידה שאנו מצפים אלי' תהי' גאולה נצחית ע"י שאנו ממתינים כאן בגולה ומקבלים עלינו את עול הגלות באהבה זה יגרום שנוכה לגאולה נצחית.